

ELŐFIZETÉS

HELYTÉREN:
Egy évre 12 korona.
Egy hónapra 1 korona.
—
VIDÉKEN:
Egy évre 16 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.
—
HIRDETÉSEK:
6-heteses pont sor egyszer 20 fill.
minden hóvetszőnél 16 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, szeptember 8.

Ma számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: A király Budapesten.
- A jövő politikája.
- Az Erzsébetváros rendezése.
- A törökországi reformok.
- Az őrnagy ur mulat.
- Bátor asszonyok.
- Nessi-Nyesti Pál aradmegyei kalandja.
- A tanító és plebános vizsolya.
- Homoszexualitás és rablómerénylet.
- Öngyilkos malomtulajdonos.
- Apáca a garni-szállóban.
- A király a katonatisztekért.
- A király Budapesten.
- Eltűnt zenetanár.
- Osztrák borkereskedők az aradmegyei szőlőter-
mők ellen.
- Társa: Szeptember. Irta: Fonyi Ilonka.

A király Budapesten.

Arad, szeptember 7.

Németországban kétféle kultusz van: a virágoknak és a császárukak kultusza. A nagyvárosokat édes, mosolygó, viruló poézissal vonja be a tömördek virág, amely az ablakokból és erkélyekről nevet felénk, a gyárak, vasutak szomszédságában is, a rengeteg metropolis füstjén, kormán keresztül; s mint ahogy a muskátli virág (a nálunk banálisnak csufolt, előkelőnek nem tartott muskátli!) virul minden zugocskában: úgy él és virágzik minden német szívében az ő császárijának rajongó, igaz szeretete. Ne gondolják: nem aljas és undok byzantizmus ez, hanem csak annak a meleg szeretetnek a viszonzása, amelyet a császár népe iránt érez és lépten-nyomon tanusít. Ami így is van rendén.

Nálunk például az ünneplő tósztosók mind azt hangoztatják, hogy a loyaltás veleszületett tulajdonsága a magyarnak. Hát ez a szerencsése a Habsburgháznak, hogy ez a tulajdonság velünk születik... A németek császára például igyekszik ezt a loyaltást és szeretetet megszerezni és megszolgálni... Nincs a németiség életének oly megnyilvánulása, hogy ott ne legyen buzdító, lelkesítő, segítő, irányadó szavával és tetteivel a császár. A szó szoros értelmében elősegíti népe törekvéseit szárazon és vizen; sőt a levegőben is. Gyarmatokat szerez a német termékeknek túl az oceánon, a sárga tenger partján és Afrika déli csücskén; s most megakarja hódítani a légbirodalmát.

Valami nagyszerű dolog az, hogy vezet az a nagy ember egész nemzetét a haladás, a boldogulás, a nagyság útján előre. Hogyne tapadna hát hozzá minden szeretetével a szívós, szorgalmas, rendes, izig vérig becsületes teuton? Szeget-szegért! Szívet-szívért! A német császár egész lelkével német; s a magyar embert, amikor ott áll a berlini Schlossplatzon, a világhírű Unter den Linden torkolatánál: csak a keserűség, a szomorúság, az irigység foghatja el, amikor megpillantja a császárt, amint közismert automobilján kirobog a vár kapuján, sétakocsizásra megy kedves lakhelye, a potsdami kastély felé. Hogy ne irigyelnénk a németet, amikor büszkén szól a császárról a fiának!...

Ő felsége, a magyarok királya ma hosszabb tartózkodásra magyar székes-

fővárosába érkezett. Mindig örömmel tölt el bennünket, amikor hírül adhatjuk, hogy megnépesül, megélelnkül a gyönyörű, kihalt kastély ott a festői budai hegy ormán. Fölmerül lelkünkben az emlék a dicsőséges multról, Mátyás udvaráról: s nem tudunk lemondani e bűbájos álmunkról, a ragyogó multnak föltámadásáról. Nem tudunk lemondani a reményről, hogy a magunkévá, érzésében törekvésében nemzetivé tegyük azt a dinasztit, amelylyel a sors, a történelem bennünket elválhatlanul egybekapcsolt. Reméljük, hisszük, hogy az uralkodóházban gyökeresedik a meggyőződés, hogy jövője és a nemzet jövője össze vannak forrva egymással. Mikor királyunk magyar földre lép: úgy érezzük, hogy ismét közelebb jutottunk az ideálunkhoz; úgy gondoljuk, hogy itt lévén közöttünk, meg fogja érteni hűséges magyarjai szíve dobogását...

Vajha megérnök azt az időt, hogy mikor idegenbe megyen a magyar: ne teljék meg a szíve elkeseredéssel arra a látványra: mint haladnak karöltve, mint segítik egymást előre a hazafias fejlődés útján nemzet és király!

Tudjuk, hogy parányi nemzet vagyunk a világ sorsát intéző nagy nemzetek mellett. De most abban a szomorú helyzetben vagyunk, hogy még a kis Balkán államocskákat is irigyeljük a nemzeti dinasztiajukért... Adja a magyarok Istene, hogy ebből a szomorú, süllyedt állapotunkból mihamarabb kivergődjünk! Hogy ne ritka eseményképen írjuk, hogy ő felsége hosszabb tartózkodásra a magyar fővárosba érkezett. S ne érezzük ki ebből

Szeptember.

Irta: Fonyi Ilonka.

Vártalak! ...

Es eljöttél. Virághervasztó, lombhullató, poézissal telt, bűbájos nap... Amikor a virágok nyilani kezdtek, balzsamos volt a levegő, forró a napsugár, amikor élni kezdett, virálni minden, amikor a lelkem megtelt vágygyal, a szívem csodás melegséggel, amikor rámszakadt az igazi tavasz, az egyetlen, a forró — akkor is te read gondoltam, téged vártalak, csodás szép szeptember.

Es eljöttél ...

Itt állok az ablakom mellett s nézem a hervadó, halvány virágokat, fehér ősi rózsákat, hallgatagon, egyedül.

Az alkony kezd bontogatni szárnyát; az első szeptemberi alkonyat. Valahonnan violailatot hoz ide a szellő; gyöngye, alig érezhető violailatot, de én megérezem, lehunyom a szememet, és álomba borul a lelkem...

Csöndes kis leányszobában ketten vannak: egy mosolygó, vidám aranyhajú leány — és egy komoly, hallgatag férfi... Egymás mellett ülnek, de nem közel egymáshoz, közben van egy frigy kis selyempárna, egy apró himzett kis lom... A férfi megfogja a puha jószágot, s félrebb teszi. A leány mosolyogva jegyzi meg:

— Irigy, csuf ember, mért bántja azt az ártatlan kis párnát?

— Ne legyen még az sem köztünk, ne válasszon el egymástól minket soha semmi...

— És ha az emberek, az élet? ...

— Nem félek senkitől, megküzdök az élettel is, legyőzöm a legnagyobb akadályt is magáért édes Lili...

A leány hálás pillantást vet a férfira, aztán megfogva a kezét, azt mondja: Hősöm!...

A kis fehér leányszobában ismét ketten vannak: a mosolygó aranyhajú szép leány és a komoly, hallgatag férfi.

A függönyökön áttör a napsugár s játszik a leány göndör fűrtivel. A férfi irigykedve nézi:

— Lili! én gyűlölöm a napsugarat, mert a hajához ér...

A leány jókedvűen felkacag.

Uljon közelebb hozzám, Lili.

— De én egy szeretem a napsugarat, simogató melegét s azzal még közelebb húzódik az ablakhoz.

— Ne igazasson Lili! én még a napsugártól is félttem...

A leány újból felkacag. Csak úgy cseng a hangja, az arca meg belepirul, olyan bájos azzal a halványpiros arccal...

— Igen, félttem, mindentől, mindenkitől félttem. Mert maga nagyon szép, Lili! Maga gyö-

nyörű leány. És én azt szeretném, ha magát rajtam kívül nem látná soha senki, ha még a napsugár sem érne aranyos hajához, ha csak az enyém lenne, egészen az enyém, ha nekem élne, reám mosolyogna, nekem beszélne, ha nem ismerne kivülem senkit.

— Maga irigy ember, de hát miért?

— Azért mert szeretem, mert nem tudnék élni maga nélkül, mert megölném, ha csak egyszer is mosolyogna másra Lili.

— Megölné? ...

— Meg, kegyetlen, vad halállal, mert szeretem, forró, vad szenvedéllyel és imádom mint az istenemet.

A leány boldog gyönyörűséggel borult a férfi széles mellére s úgy susogta neki halkán, szerelmesen:

— Én pedig nem mosolygok soha, soha másra, mert csak magát szeretem, nagyon, nagyon szeretem...

Multak a napok, hetek...

A mosolygó, aranyhajú szép leány egyedül van. A kis leányszoba virágtól illatos; apró vázákban mindenütt virág... A hajában is, a hullámos, selymes aranyhajában hófehér illatos virág.

Es vár... valakit vár — dobogó szívvel, vágygal, szerelemmel...

a hirtől a létszámemelés előszelét, csak a királyunk szívének vonzalmát . . .

Ugy amint egész Berlin és egész Germánia az ő császárával: képeivel, szavaival, szellemével, kultuszával van telis-tele: akképen büszkén és lángoló szeretettel szóljon fiának királyáról a magyar . . .

A jövő politikája.

Barabás Béla nyilatkozatai. — A hazatért képviselő ünneplése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Lelkes ünneplésben részesítette hazatért védnökét a negyedik kerületi *Barabás Béla-asztaltársaság*. Vacsorát rendezett az Aradra érkezett képviselő tiszteletére és a vacsorán, melyen az asztaltársaság tagjain kívül a polgárság közül is sokan vettek részt, zajosan ünnepelte a nagynevű képviselőt. Barabás hosszabb beszédben köszönte meg az óvációkat és érdekes politikai kijelentéseket tett. Szólt a jövő politikájáról és azokról az eszközökről, melyekkel a *lent* már népszerűvé tett eszméknek *fent* is híveket és támogatókat lehet szerezni.

A vasárnapi ünneplésről és Barabás Béla beszédéről itt következik tudósításunk:

A Barabás-asztaltársaság ünnepe.

A „Fekete Bárány” vendéglő kerthelyiségében vasárnap este nyolc órakor a Barabás-asztaltársaságnak több mint száz tagja gyült össze. Kivülük Arad város polgárságának számos férfi és női tagja gyült össze a vacsorára.

D Szabó Mihály, a Barabás-asztaltársaság elnöke üdvözölte néhány meleg szóban Barabást *Kaszab* Géza hírlapíró, az Építőiparosok Szövetségének titkára emelt először poharat az ünneplésre. Barabás — ugymond Kaszab — a magyar király asztalától kezdve a Fekete Bárány asztalig sokféle asztal mellett ült, sokfelét tapasztalt. Bizonyos, hogy amott magasabb rangú emberekkel jött össze, nagyobb pompa közepette de az is bizonyos, hogy sehol olyan meleg szívek, olyan lelkes hívekre nem talált, mint

Oly rég várja már. Figyel a lépésekre, az ajtónyílásra — hátha most fog jönni?

De nem jön. És elhomályosul a szeme s végighull az arcán az égető, fájó könnyesepp.

És csak tovább várja . . . Mert tudja, hogy el fog jönni, hisz megígérte, hisz szereti . . .

De hátha nem jön? Hátha elfeledte? Hátha nem is látja többé soha? . . .

Nem, nem ez nem lehet!

Ó el fog jönni . . . Itt lesz újra, a csöndes kis leányszobában. Itt, itt lesz mellette . . . Aztán vidám lesz ismét, boldog . . . Mert ő el fog jönni . . .

Hideg szél érinti arcomat, fölnyitom a szememet és szertefoszlik az álom . . .

Egészen besötétedett, nem látok semmit . . . Eltűnt a szomorú aranyhajú szép leány, csak a nagy ecetfa sötét lombjai bólogatnak, s susognak halkán, titokzatosan . . .

. . . Itt a szeptember, a virághervasztó, lombhullató, poézissal telt bűbájos hónap . . . Olyan sokat reméltél tőle, hát mit hozott? . . . Az álmaid valóra válását, a boldogságot vártad tőle, hát meghozza e neked? Bohó, hívő leány! . . .

Fázósan reszketek és amig tovább nézem a bólogató sötét ecetfalombokat, úgy képzelem mintha a nagy csöndben az aranyhajú szép leány bizó hangját hallanám:

— Ó el fog jönni . . .

itt. Üdvözöljük őt ebben a körben meleg szeretettel és kérjük, tájékoztasson minket azokról az irányelvekről, melyek most a magyar politikának — melyben ő vezetőserepet játszik — irányító elvei.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után *Mittner* József, a IV. kerület polgársága nevében üdvözölte Barabást, akit évtizedekkel ezelőtt először éppen a IV. kerület vitt be Arad törvényhatóságába.

Az egybegyűltek kívánságára *Barabás* Béla emelkedett ekkor szólásra.

Barabás beszéde.

— Mostani Aradra jövelelemmel — kezdte beszédét Barabás — cseppet sem céloztam arra, hogy akár ünnepejenek, akár figyelemben részesítsenek. Igazán kézzel-lábbal tiltakoztam is minden ünnepeletés ellen, mert hiszen aki hazajön, nem azt várja, hogy különös figyelemben részesítsék, hanem hogy az édes otthon melegében kipihenve magát, erőt és lelkesedést merítsen a jövő munkájára. Én pedig itt az édes otthon melegében érzem magam, amelyet nem kell összehasonlítani semmiféle más világgal. Más világ a király asztala és más világ ez az édes otthon. Az egy nagy világ, ez egy kicsiny családi kör, melynek melegében jól érzem magam mindég és jól fogom érezni magam ezentul is, ha Önök is úgy akarják. (Lelkes éljenzés.)

A jövő feladatai.

— *Mittner* barátunk a régi multak emlékeit idézte fel. Ne beszéljünk most a multakról, mikor a jövő munka lázas korszaka előtt állunk. Más volt a multak feladata és más a jelené. A multban meg kellett hódítani Magyarországot önmagának, a népet, a tömegeket a függetlenség és a szabadság eszméjének. Ez a feladat sikerült. Mert hiszen micsoda kis társaság volt a multban az az ugynevezett függetlenségi párt! Micsoda páriák, üldözött, lenézett emberek voltak akkor ez eszme hívei és milyen hatalmas erő kellett ahhoz, hogy Magyarország egész népét meghódítsuk ennek az eszmének. A tömegek lelkét sikerült meghódítani. Ehez csak lelkesedés, meleg szív, becsületérzés kellett. De most hátra van még a nagyobb munka: meghódítani azoknak a lelkületét, akikről a tömegek boldogsága, szabadsága, jövője függ. Ez a feladat a nehezebbik. Azok az emberek, akiket most kell meghódítani, *magasan vannak* és egészen más politika hódítani *lent* a nagy tömegek szívében és *hódítani fent*, az elzárkózottságban, a hatalom elszigeteltségében. Ehez már nem pusztán lelkesedésre van szükség. Ide bölcsesség kell, tudatos értelmi munka és rendithetetlen hit. Ez a feladata most azoknak, akiket Magyarország népe a hatalom polcára emelt, ahol nem üres frázisokkal, hanem a jövő fáradságos, nehéz munkájával kell megvalósítani a függetlenség és a szabadság eszméit. E nagy munkához, e nagy hódításhoz a ti lelkesedétekből, a ti szereteteitekből meritek erőt és lelkesedést. (Lelkes éljenzés és taps.)

A városi politika.

— Nem ereszkedem mélyebben a politikába; csak a feladatokra mutattam rá, a többi a közel jövő dolga. Ami pedig a városi emlékeket illeti, melyekre *Mittner* szintén rámutatott, azt is hagyjuk a multak történetének. Eljön talán az idő, mikor majd meggyőződnek némelyek, hogy én igenis nem vagyok itt utban, hanem ellenkezőleg, én is használom annak a

munkának, amely édes városunk fejlesztésére vezet. Ha azonban tölem e munkára való alkalmat elvonták, akkor nekem meg kell várnom azt az időt, mikor kinyílnak a szemek és látni fogják, hogy erőnket sohasem szabad apasztani, hanem mindig csak fokozni kell. Én például nem ismerek a törvényhatósági bizottságban embert, akit onnan ki kellene dobni. Mindenkinek törekvését, tudását, szellemét meg kell becsülni, mert a sok erő, a sok akarat fogja biztosítani nekünk a jövő nagy eredménye t. Hogy én nem járok a törvényhatóság közgyűléseire, azt ne vegye rossz néven tölem senki Ti sem mentek oda, ahonnan kidobtak benneteket! Amig vissza nem hívnak, én sem teszem be a lábomat a közgyűlésre. (Felkiáltások: *De visszahívjuk!*) Ujra hálásan köszönöm Önöknek lelkes fogadtatásomat és Isten áldását kérem mindnyájuk munkájára.

Szünni nem akaró éljenzés és taps fogadta Barabás beszédét, mely után még hosszú ideig együtt maradt a lelkes társaság.

Az Erzsébetváros rendezése.

Küldöttség a városházán. — A polgárság gyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7

Vasárnap délelőtt a Millenium-sörcearnok külön termében, az Erzsébet külvárosi polgárság népes értekezletet tartott. Az értekezlet *Figus* Albert városi alázamvívő hívta össze azon célból, hogy az Erzsébetkülváros rendezése érdekében a polgárság szólaljon fel, jogos kívánságainak kifejezését adjon. Az értekezlet lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Figus Albert törvényhatósági tag fél tíz-egy órakor megnyitotta az értekezletet, egy óráig tartó beszédben vázolta az Erzsébet külváros elmaradottságát.

Hosszasan fejtegette *Figus*, hogy az Erzsébet külváros a köztisztviselés arányában jogos ellenértékét nem kapta meg. Ezután előterjesztette határozati javaslatát, melyet az értekezlet egyhangú lelkesedéssel magáévá tett.

A határozati javaslat lényeges pontjai a következők:

Választott a polgárság egy harminc tagú Intéző bizottságot, mely a polgárság nevében megteszi a szükséges lépéseket arra, hogy az Erzsébetváros részben fejlesztése napirendre kerüljön s ez a kérdés felszínre tartassék mindaddig, míg végleges elintézést nem nyer. A külvárosi árkok megszüntetését egyképpen óhajtják elérni, hogy az árkok helyett fedett beton csatornával láttassék el a külváros. Ezen csatornázás teljesítéséhez szükséges mintegy 200,000 kor. kölcsön évi annuitásának egy részét viselné a város, más részét pedig az érdekelt háztulajdonosok.

Az Intéző-bizottságba beválasztotta az értekezlet Geröcs Benjámin, Tittizer Andrást, Pataky Jánost, Goron Jánost, Szilaj Mihályt, Csáky Istvánt, Berecz Istvánt, Hajdu Jánost, Neullinger Bélát, Ternyey Árpádot, Cziráky Mártont, Assay Sándor dr. t. Karczag Sándort, Szilárd Győzöt, Hegyi Jánost, Dobró Pált, Geró Ármint, Berger Gyalát, Láng Viktort, Csáky Lajost, Szánthó Józsefet, Radványi Józsefet, Kulcsár Gézát, Szathmáry Istvánt, Moldoványi Ernőt, Borbély Jánost, Szarvady Istvánt és Pápai Lajost.

Müller Károly állott emután fel szólásra. Megköszönte a polgárságnak, hogy az értekezletre meghívták s kijelenté, hogy minden befolyását latba veté, hogy annak a 22 évig működött kerületnek jogos kívánságai végre a város anyagi erejéhez mértén kielégíthessenek.

Ajánlatára a kerületi íróbizottság Figus Albert elnökévé választotta. Az értekezlet ehhez egyhangú lelkesedéssel hozzájárult.

Eauán Szathmáry Károly állott szólásra. Figyelmébe ajánlja az értekezletnek az ártézi kutak hasznosságát, mellyel a csatorna öblítést könnyen megoldani lehet.

Megállapodott végül az értekezlet abban, hogy Müller Károly országgyűlési képviselő vezetésével a polgármesternél, Lócs Rezső tanácsnoknál és Virágh Lajos főmérnök-nél a mozgalom támogatására jóakarukat kikéri.

Az értekezletet tízenkét órákor zárta be Figus Albert elnök, ki meleg szavakkal mondott köszönetet Müller Károlynak a nehéz feladat megoldása körül kifejtett munkásságáért s biztositotta az értekezletet a sikerről.

Hétfőn 11 órákor tiszteltet a küldöttség Müller Károly vezetésével a polgármesternél, Lócs tanácsnoknál és Virágh főmérnök-nél. Valamennyien a legnagyobb jóindulattal helyezték kilátásba.

A törökországi reformok.

(A salzburgi találkozás epilógja. — Török reformnyelv. — Visszatért török patrióták. — Üldözött sajtóorgánumok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7

A Jeni Gazetta, az ifjutörökök bizottságának hivatalos orgánuma, az Aerenthal és Tittoni miniszterek találkozásáról szóló kommunikét tárgyalva a többiek közt azt mondja, hogy az abban megnyilatkozó magatartás bizonyára felébreszti az összes ottománok háúját. Ez a magatartás az utóbbi nagy változásnak legjobb eredménye.

A tegnapi megtartott tüzérségi gyakorlaton Abdul Rahim herceg, a szultán egyik fia is részt vett mint tüzérszázados. Mahmud Muktar parancsnok beszédet intézett hozzá, amelyben azt mondta, hogy Törökország hatalmát addig érezte a világ, amíg az uralkodóház személyesen vezette a hadsereget. Az uralkodó családból származó herceg mostani jelenléte biztató jel a jövőre nézve.

Said pasa egyiptomi herceg, aki az ifjutörökök bizottságának tagja s ezért néhány évvel ezelőtt Konstantinápolyból ki is utasították, valamint Szaid bei író és államtanácsos, aki Jemenben élt száműzetésben, ma ideérkeztek.

Konstantinápoly, szeptember 7. Azokra a különböző reformkérdésekre vonatkozólag, melyekre nézve számos tervezet van már készen, az Ikdam azt ajánlja, hogy a japánok példáját kövessék és hogy a különböző európai államokba két vagy három szakértőt küldjenek.

A közoktatásügyi miniszterium hivatalnokai tegnap az Amed mecsetben gyűlést tartottak. Különböző kerületekben az újjászervező rendelkezések miatt az elégedetlenség növekszik.

A szokatlan sajtószaabóság már idő előtt megtermette a maga kinövéseit. Három török politikai lapot és egy élelappot állítólag törvényes úton üldöznek, ketőt közülük tiszték megsértése miatt.

Az őrnagy ur mulat.

Vizsgálat a magyargyalázó honvédtiszt ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7

A politizáló állatorvos méltó párja Gyulán tünt fel egy lehetetlen nevű őrnagy személyében, akit *Sioldea* Anhidim-nek hívnak és aki, mint megirtuk, a gyulai külváros egyik vendéglőjében mulatott s az ott tartózkodó békés magyar polgárok nagy gyönyörű erkölcsi prédikációt tartott a magyar nyelvről, egyben felszólította őket, hogy *ne beszéljenek ezen a gyalázatos ázsiai nyelven, hanem beszéljenek németül, vagy más kultur nyelven.* Hogy azután a magyar érzelmű polgárok az őrnagy ur lelkes beszédjére nem igen adtak semmit sem, az őrnagy az egész vendéglői tartózkodása alatt a cigánnyal csak német és román nótákat játszatott.

Ezt persze a 2. honvéd-gyalogezred parancsnoksága nem hagyta figyelmen kívül, hanem szigorú vizsgálatot rendelt el a magyargyalázó *Sioldea* Anhidim ellen.

Fischer Sándor alezredes a nagygyakorlatokat megszakítva, azonnal Gyulára utazott, ahol egy tisztbizottsággal egyetemben, a vizsgálatot bevezette.

A vizsgálat több napot vett igénybe. Kihallgatták a vendéglőt, is, ahol az őrnagy ur mulatott és azoknak a polgároknak nagy részét is, akik jelen voltak akkor, amikor az őrnagy a magyar nyelvet gyalázta és felszólította a jelenlevőket, hogy vagy németül, vagy pedig román nyelven beszéljenek.

A vizsgálat eredményét szigorúan titkolják, de azért mégis sikerült annyit megtudni, hogy sok kihallgatott tanu terhelt vallomást tett.

A vizsgálat eredménye valószínűleg az lesz, hogy az őrnagyot *máshova, talán a közös hadsereghez helyezik át.*

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az orthodox izraelita imagyilet kérelme. A városi közigazgatási bizottság mai ülésén ismét foglalkozott az aradi orthodox izraelita imagyilet kérvényével, de határozatot nem hozott. Miat többször megirtuk, az imagyilesület hitközséggé akar alakulni s ahhoz a közigazgatási bizottság cülján a kulturminiszter engedélyét kéri. A bizottság legutóbb tartott ülésén azzal adta vissza az iratokat az ügyet előadó főjegyzőnek, hogy szerezzen hiteles adatokat arra nézve, vajjon a kérelmet aláírók megfelelnek e annak a törvényes követelménynek, hogy az alakítandó hitközség anyagi terheit eibirják, továbbá nem támadja e meg a kiválás az anyahitközség egzisztenciáját. *Kádas* Kálmán főjegyző ma csak az aradi izraelita hitközség nyilatkozatát mutatta be a bizottságnak. A hitközség kimutatja ugyan, hogy a kérvényt aláírók egyrésze aláírását érvénytelennek jelentette ki s oly nevek is szerepelnek, akik már rég elhunytak, tehát a kérelem nem lehet valami reális alapokon nyugvó s kijelenti azt is, hogy Aradon orthodox izraeliták egyáltalában nincsenek, de a bizottság többek felszólítása után ezt nem találta hiteles és törvény által követelt bizonyítékoknak. A főjegyzőnek indítványát, mely a kérelem megtagadásának javaslatba hozatalát mondotta volna ki, elvetették s

az összes iratokat visszaadták neki azzal, hogy a kérelmezőket hívja fel annak hiteles bizonyítására, vajjon képesek e anyagi garanciát nyújtani a hitközség fenntartására.

Öngyilkos malomtulajdonos.

Császár Jenő tragikus halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

Egy fővárosszerte ismert, társadalmi, kereskedő és politikai körökben egyaránt nagyrabecsült és köztiszteltetben álló, öreg ur dobta el magát tegnap reggel az életét Budapesten.

A szenzációs öngyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti:

A Kálvin-tér 10. számú házban, első emelet 8. szám alatti lakásán tegnap reggel agyonlőtte magát *Császár* Jenő budapesti gőzmalomtulajdonos, a Józsefvárosi Kör elnöke.

Az öngyilkos társtulajdonosa volt a *Schmidt* és *Császár*-féle gőzmalomnak, amely a Szeszgyár utca 4. szám alatt áll üzemben, de agkorára való tekintettel — már 63 éves volt — az üzletvezetéstől néhány évvel ezelőtt visszalépett.

A társadalmi és a kerület politikai életében állandóan nagy szerepet játszott, mint a Józsefvárosi Kör elnökének a VIII. kerületben vezérszerepe volt. Különösen a Tisza-éra alatt, Rémy táborában volt vezér. A szabadelpvüpart föloszlása után a politikai élettől is visszavonult és csak a társadalmi életben vett részt, tőzsdetanácsos volt, fővárosi bizottsági tag stb.

Tegnap reggel 7 órákor hálósobájában, amíg felesége kívül tartózkodott, *halántékon lőtte magát és azonnal meghalt.* Levelet nem hagyott hátra; öngyilkosságának csak gyógyíthatatlan betegsége lehet az oka. Többször mondta, hogy szenvedéseibe beleunt és öngyilkosságot fog elkövetni.

Császár megvárta reggel, amíg felesége felkel és kimegy a konyhába a háztartás után nézni. Magára zárta a hálósoba mindkét ajtaját, visszafeküdt az ágyba és halántékon lőtte magát. Tíz perc múlva az asszony vissza akart menni a hálósobába, de mindkét ajtót zárva találta. Zörgésre belül választ nem kapott.

A cselédek, *Lindner* Katalin és *Fehes* Juli, jajveszékelve mondták:

— Nagy baj van! A nagyságos ur alighanem agyonlőtte magát, mert tompa durranást hallottunk.

A megrémült leányok felhívták a házban lakó *Lehotzki* Imre asztalossegédet, aki betörte az ajtót. Akkor Császár már nem élt.

Császár 1845-ben született, a kereskedelmi akadémia elvégzése után kereskedői pályára lépett. 1885. óta fővárosi bizottsági tag, a pénzügyi bizottságnak és a kárbecsítő bizottságnak állandó tagja volt. Tőzsdetanácsos volt, a kereskedelmi és iparkamara elnökségi tagja, a városi villamosnak, Magyar fegyver- és gépgyárnak, Magyar Országos Takarékpénztárnak felügyelő bizottsági tagja. Egy fia és három leánya maradt. Leányai mind férjnél vannak, a férjek, *Bossányi* Havas Tibor főhadnagy, *József* főherceg adjutánsa, *Nádaszy* Károly dr. táblai bíró, a VIII. tk kerületi járásbíró és *Székely* és *Szenger* márványbányatulajdonos.

A család tagjai egyáltalán nem voltak arra előkészülve, hogy az öreg ur öngyilkossá lesz. Öngyilkossága okául anyagi bajokat emlígetnek.

Homoszexualitás és rablómerénylet.

A bécsi bűntény.

— Az Aradi Közlöny tudóstírójától. —

Arad, szeptember 7.

A bécsi rablómerényletet még mindig homály fedi. A budapesti főkapitányság és a bécsi rendőrség párhuzamosan nyomoznak, hogy az igazságot kiderítsék és bebizonyítottak látszik, hogy *Kragulyevits Szász* rablógyilkosságot akart elkövetni.

Tegnap az egész nap folyamán *Kórody M. Béla* rendőrfogalmazó azon fáradozott, hogy világosságot derítsen a bécsi titokzatos ügyben és miután sikerült *Kragulyevits* előéletéből terhelő adatokat kinyomozni, *Kragulyevits* engedékenyebb lett és annyit már beismer, hogy ő sebasitot e meg *Reisz Edét*. De önvédelemből tette. Rablógyilkosságra még csak nem is gondolt. Az eddigi nyomozás pedig éppen ezt bizonyítja.

(A becsületbeli ügy.)

Két évvel ezelőtt *Kragulyevits Ráday* urca 7. szám alatt lakott *Órvegy Kiss Tamásné* nál. Akkor is nagyon költséges életet élt, nagy urak társaságában fordult meg, lényes garderóbja volt, naponta többször öltözködött és ha volt neki, szórta a pénzt.

Hogy honnan vette a pénzt, *Kiss Tamásné* nem tudja, mert *Kragulyevits* gazdag rokonsággal dicsekedett, de lakására sona rokonoktól pénzküldeményt nem kapott, idegenektől annál gyakrabban.

*Kiss Tamásné*nek leánya van, férjzett *Dirner Béliáné*. Az urinő megtakarított pénzét az édesanyjánál őriztette, a pénzt a fehérnemű szekrénybe zárt vaskazettában tartogatták. *Kragulyevits* tudta ezt. Azt is, hogy *Kissné* és leánya szép időben mindennap délután hosszabb sétát tesznek.

Egy este, amikor *Kissék* hazajöttek, *Kragulyevits* szokása ellenére otthon volt, a kulcsot az ablakból vette ki, ahová a lakásadó nőni szokta és izgatottan, dult ábrázattal fogadta az asszonyokat.

— Képzéjék, mondotta, szobámba belörtök. Felforgattak mindent és ruháim legnagyobb része eltűnt.

Az asszonyok besiettek saját lakásukba, a szekrényt kifésülve, a vaskazettát üresen találták. Hiányzott 40 korona készpénz és 200 korona értékű ékszer.

Kissné azonnal tisztaiban volt a helyzettel.

— *Kragulyevits* ur, mondotta, ha azonnal elő nem adja a dolgokat, rendőrt hívatok és bekiáltatom.

Kragulyevits még csak nem is tagadott. Elmondotta, hogy becsületbeli adóssága van, 200 korona, amit ma estig ki kell fizetnie, mert ha nem fizeti, agyon kell hogy löjje magát.

A pénzt és ékszereket ő vitte el. Az ékszereket elzálogosította, de csak 120 koronát kapott, a még hiányzó 40 koronát úgy pótolta, hogy ruháit küldte zálogba. A tartozását már megfizette, két három nap múlva pénzhez jut és akkor *Kissné*vel rendezte a dolgot.

Kissné tudta, hogy *Kragulyevits*nak gyakran van pénze s nem tett följelentést. Néhány nap múlva meg is kapta a pénz legnagyobb részét.

Kragulyevits a vádoló rágalomnak mondotta a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazó előtt a betörés történetét, de meglepedkezett arról, hogy a betörés utáni napon levelet írt *Dirner* nének. Ebben a levélben is könyörög, ne tegyék tönkre, ne kergessék a halálba.

Amikor *Kórody Béla* rendőrfogalmazó ezt a levelet elője tartotta, megtört — és vallani kezdett.

Lényegesen módosította előbb tett vallomását, de most sem mondott igazat. Most azonban már beismer annyit, hogy *Reiszszal* dulakodott, az is lehet, hogy fojtogatta.

(A merénylet története.)

Kragulyevits elmondja, hogy *Reisz* homoszexuális. Neki régi ismerőse. Együtt mulattak és *Reisz* hívására ment annak lakására.

A nyomozás kiderítette, hogy *Kragulyevics* nem *Reiszszal* ment haza annak lakására. Együtt volt vele és azt mondotta neki, hogy észrevétlenül akar bejutni a lakásba. *Reisz* erre átadta a kapukulcsot, a lakásajtót pedig nyitva hagyta.

Kragulyevits később jött haza, amikor *Reisz* már aludt. *Reisz* arra ébredt, hogy fojtogatják. Kiszabadította magát, segítségért kiáltott, de azután kerülni akarta a botrányt, lecsendesedett és elengedte a merényletet. Később elveszítette eszméletét és így találták meg. Akkor elmondta, mi történt vele.

A bécsi rendőrségnek bizonyítékai vannak, hogy *Kragulyevits* hasonló körülmények között már követett el rablógyilkossági merényletet, akkor a rendőrség egyáltalán nem avatkozott a dologba.

Reisz minden áron azt akarta, hogy *Kragulyevits* feküdjék hozzá az ágyba, de a vendég erre nem volt kapható.

Éjjel arra ébredt, hogy *Reisz* ötet csókolgatja, majd merényletet akart ellene elkövetni. Ő védekezett, dulakodtak, ő volt az erősebb és felülkerekedett.

Dulakodás közben levett ruhája a székéről leesett és az apró és ezüstpénz, mely a nadrágzsebben volt, szétgurult. Ő követelte *Reisz*től, hogy szedje össze a pénzt és *Reisz* erre adott neki 40 koronát.

Akkor ő felöltözködött és elment. *Reisz*nak semmi baja nem volt akkor.

Nyilvánvaló, hogy most sem mondott igazat, a bécsi nyomozás mást állapított meg.

A főkapitányság az elvetemedett ember budapesti lakásán házkutatást tartott és sok érdekes levélnek, fényképnek jutott birtokába. Ezek szerint *Kragulyevits* abból élt, hogy szeretője volt beteg hajlamu férfiaknak. Ezek aztán pénzérték. Allandó viszonyban és levelezésben volt egy *Stuttes Károly* nevű majnafrankfurti dúsgazdag emberrel. De más német, osztrák stb. urak rajongó leveleit is megtalálták nála.

(A régi bűnök.)

Kiderült még a bűnös előéletű jogászról, hogy a Rajna melletti Frankfurtban huszszor márkás betörést követett el. Ma érkezett meg a budapesti főkapitányságra a frankfurti rendőrség jelentése, amely annak idején kétségtelesen megállapította, hogy a betörő nem lehet más, mint *Kragulyevics*. E jelentést felolvasták a fiatal ember előtt, aki annak hatása alatt beismerő vallomást tett.

— *Stutze Károlynál*, ugymond — Frankfurtban betörttem és körülbelül huszszor márkát raboltam. *Stutze* barátom volt s igen alapos okai voltak, hogy engem nem jelentett fel. A hatóság tudomást szerzett az ügyről, de én *Stutzet* figyelmeztettem, hogy ha ellenem vall,

leleplezem. Ő ekkor megijedt és eskü alatt letagadta a betörést. Közben a rendőrség minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a betörés megtörtént és *Stutze* ellen hamis eskü miatt eljárást indítottak.

A Rajna elleni merénylet titokzatos részletei is kezdenek lassanként kibontakozni a homályból. Valószínű, hogy a meggyilkolt fiatal embernek is pervers hajlamai voltak és viszonya volt *Kragulyevics*szel, aki csak nagy pénzsavara miatt követte el a betörést, majd a gyilkosságot barátja ellen.

Bátor asszonyok.

Amikor tultesznek a férfiakon is.

Bátor asszonyok mindig voltak. Csak nem tudunk ahhoz hozzászokni, hogy a nőben egyebet is lássunk gyöngé, ijedsz teremtésnél, aki a legkisebb okból is magánkívül van a félelemtől és tehetetlenül áll a veszedelemmel szemben. Ha jobban körülnézünk a múltban és a jelenben, azt látjuk, hogy a nőben éppen annyi a lélekjelenlét, bátorság, meg a gyors elhatározó képesség, mint a férfiban. Tudjuk, hogy voltak asszonyok, akik neműket megtagadva, katonaruhában küzdöttek a hazáért és a szabadságért s eközben bámulatos jelét adták bátorságuknak. Ha nem küzdöttek fegyverrel, maroktányosnók vagy kémek gyanánt tettek szolgálatot.

Nagyon bátraknak kell lenniük a cirkuszi művésznőknek is. Veszedelmes mutatványaik közben százszor meg százszor farkasszemet néznek a halállal, a nélkül, hogy a legkisebb félelmet is elárulnák. Az állatszédítők bátran lépnek a vad bestiak ketrecébe. Olyan asszonyokról is hallottunk, akik kitartó buzgósággal s rendületlen bátorsággal hatoltak ismeretlen területekre s ezer veszedelemmel vitte megküzöttek. A hegyászok között is sok az asszony és a férfiak szerint sokkal kitartóbban másznak a hegyre, mint erősebb társaik, a férfiak. Az oroszországi örökös forrongás számtalan asszony és leány kezébe adta a bombát és revolvert. Ezek napról-napra a legnagyobb erélyt és vakmerőséget tanúsítják. Gyöngé sülde leányok olyan tettere vállalkoznak, amelyektől a férfiak is megriadnak.

A női nemre nem éppen hízogó, de bátorságukra jellemző, hogy a rablás mesterségében is helyt áll a férfi mellett, sőt ami az elszántságot és vakmerőséget illeti, igen sokszor túl is tesz rajta. Néhány éve valóságos rémo volt *Daniella Borbála* kitűnően szervezett női rablóbandájával a Kaukázusnak. Ez az asszony elragadóan szép volt s háromszor szökött meg a börtönből, mindannyiszor elszédítette szépségével a börtönőröket, a kik nem tudtak neki ellentállni és vele szöktek. A török rendőrség 1890-ben *Drinápolyban* egy rablóbandát fogott el, melynek vezére egy nagyobbbrangu tisztviselő özvegye volt, tagjai pedig tizenhat tizenéves leánykák. A rablóbanda hónapokig rettegett *Drinápolyt* és környékét s mikor a rendőrség végre rajtuk ütött, egész társzekerre való összerablott kincset talált a rejtekében.

Amerikában is igen sok a női gonosztevő, 1903-ban halt meg New York egyik hírhedt betörőnője: *Calamity Jane*. Páratlan vakmerőséggel üzte ez az asszony a lóköteket, de bátorságának hasznát is vették, mert kitűnő kémszolgálatot tett hazájának. Egy alkalommal, amikor *Calamity* az indiánokkal harcolt, saját kezével megölt egy rézbőrűt, aki elárulta a rendőrségnek a buvóhelyét. 1890-ben Amerika hóhérjával egy fiatal leányt választottak. A női hóhér hihetetlen kalandokon ment keresztül, miközben rabjait őrizte, hogy meg ne szökhesse. A legügyesebb detektív az asszony-detektív és New Yorkban számtalan nő keresi ezen a pályán kenyerét. Alig egy éve, hogy az újságok tele voltak annak a bátor amerikai leánynak a hírével.

aki revolverrel a kezében egymaga fogdosott össze szökött katonákat.

Az is bizonyítja a nők bátorságát, hogy Németországban körülbelül ötvenen kaptak érmet életmentésért. A legtöbbje azért kapta ezt a kitüntetést, mert halálmegvetéssel vetette magát megbokrosodott lovak elé s megmentette a kocsin lévőket. A francia becsület-rend szalagja is sok asszony mellét díszíti. Amerikában hozták először divatba a női párbajt, amely azután Franciaországban meg Angolországban is elterjedt. Az asszonyok igen komolyan vették a dolgot s a legnagyobb elszántsággal mentek egymásnak, úgy, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie és a vérengzést megakadályozni.

Tanító és plébános vizsgálja.

Fegyelmi a hittan tanítása miatt.

Pángermán mozgalom Arad megyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Arad vármegye közigazgatási bizottságának ma délelőtti ülésében Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő havi jelentésében szokatlan s érdekes ügyet vitt a közigazgatási bizottság elé. Egy arad megyei tanító önmaga ellen fegyelmi vizsgálatot kér azért, mert egy temesvári német nyelvű hetilap azzal vádolta meg, hogy a tanító sérti növendékeinek vallását. *A német lap támadása mögött a község magyarelleses érzelmű lakosai, hír szerint maga a község plébánosa áll.*

A fegyelmi vizsgálat elrendelését kérő tanító Barabás Sándor, az aradszentmártoni állami elemi iskola tanítója. Ebben a majdnem teljesen német községben Barabásnak erős küzdelmet kellett folytatni a magyar nyelv érdekében, különösen az új népoktatási törvény életbelépése óta. A múlt tanévben például észrevette, hogy az iskola hitoktatója az új törvény ellenére az összes osztályokban csak *németül tanítja a hittant*. Figyelmeztette erre az iskola igazgatóját, aki viszont *bejelentette* ezt az iskolában látogató Varjassy tanfelügyelőnek. A tanfelügyelő vizsgálatot indított a hitoktató ellen. A vizsgálat vezetésénél az igazgató Barabást bizta meg a jegyzőkönyv elkészítésével. A tanító megírta a jegyzőkönyvben a hitoktató mulasztásait és ezért a hitoktató, valamint Karl Antal ottani német plébános *erős ellensegei lettek Barabásnak*, akiben különben is a németek „elnyomóját” látták.

A vizsgálat után a Temesváron megjelenő „Freimüthige” című német hetilapban erős támadó cikk jelent meg az aradszentmártoni tanító ellen. A cikk mindenféle vádakkal illeti Barabást, akiről többek között azt is állítja, hogy ő a növendékek vallását megsértette.

E támadó cikk miatt Barabás most fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. Barabás e cikkben Karl plébános kezét látja és boszúnak tekinti azt a hitoktató megrendszabályozása miatt. Ő a növendékek vallása ellen soha semmiféle sértő szót nem használt, annál kevésbé, mert ő is, meg a növendékei is római katolikusok.

Arad vármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén, miután Varjassy ismertette az ügyet, a közigazgatási bizottság helyt adva Barabás kérelmének, elrendelte ellene a fegyelmi eljárás megindítását.

ELTÜNT ZENETANÁR.

Gyilkosság, vagy szerencsétlenség?

Titokzatos eset Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Baleset vagy gyilkosság?

Lapunk munkatársa beszélgetést folytatott az eltűnt zenetanár egy igen jó ismerősével, aki a rejtélyes esetről és a zenetanárról ezeket a felvilágosításokat adta:

Ubl Ferenc eltűnése valósággal megfejtethetetlen rejtély. Ubl 76 éves volt; teljesen józan életű, derék ember, akit Aradon nagyon sokan ismertek. *Példás családi életet élt*, hivatását a rajongásig szerette, anyagi zavarokkal nem küzdött: *semmi oka öngyilkosságra nem volt*. Ismerősei, családja is *kizártnak tartják*, hogy az öreg ur sajátkezűleg vetett volna véget életének. Ilyen tervvel talán sohasem foglalkozott.

Ilyen körülmények között ismerősei kétféle feltevessel magyarázzák az eltűnést. Lehetséges talán, hogy a Szabadság-térről a Forray-utcán hazafelé menve, az öreg ur valamely mellék utcába tért, talán tévedésből, talán séta kedvéért és a sötét és bizonytalan rác-fertályban baleset érte az öreg urat. Talán kiment a Maros-partra és a vízbe esett, talán más valami szerencsétlenségnek lett áldozata — mindez lehetséges, de nagyon feltűnő, hogy negyvennyolc órai nyomozás erre vonatkozólag semmi adatot sem hozott napvilágra.

A másik feltevés csak az lehet, hogy Ubl *gyilkos merényletnek lett áldozata*. A rác-fertály sötét és közbiztonság tekintetében nagyon gyengén álló vidéke — sajnos — meglehetősen valószínűvé teszi ezt a magyarázatot. Figyelemreméltó körülmény továbbá az, amit Ubl leánya mond. Ubl Ilonka ugyanis emlékszik arra, hogy *atyja haragban volt egy emberrel, akinek nevét és foglalkozását ő nem tudja, de arra határozottan emlékszik, hogy édes apja ezzel az emberrel perben is állott* és talán még most is perben áll s ez atyját *egy ízben hangosan megfenyegette*. A rendőrség most ebben az irányban is folytatja a nyomozást.

A szomorú vendéglátás.

Ubl eltűnésének van még egy szomorú epizódja. Az eltűnt zenetanárnak már említett leányán, Ilonkán kívül egy fia is van, aki Délmagyarországon szolgál a honvédségnél és hadnagyi rangban van. Ez a fiatalember most a hadgyakorlatokon vesz részt és vasárnapra egy napi szabadságot kapott. Vasárnap reggel érkezett meg Aradra, ahol a szülői házban anyját és hugát éppen a legnagyobb kétségbeesés között találta. Természetesen ő is segített a kutatásban, ami azonban eredménytelen maradt. Dacára ennek, a katonatisztnek ma vissza kellett utaznia állomáshelyére, anélkül, hogy tudta volna mi történt az édesapjával.

Tanácsos volna, — és a család ezen az uton is kéri az illetőket — hogy azok, akik szombaton este tíz óra felé az autobuszon együtt mentek Ubl Ferencsel, jelentkezzenek a rendőrségen és elmondanak, amit az eltűnt zenetanárnak erről az utjáról tudnak.

Évek óta nem történt Aradon olyan rejtélyes eset, mint amilyen most foglalkoztatja nemcsak a rendőrséget, hanem Arad közönségének széles rétegeit is. Egy városszerte ismert és kedvelt ősz zenetanár szombaton este rejtélyes körülmények között eltűnt és családjának, ismerőseinek s a hatóságoknak kutatása dacára mind eddig nem került elő. Az eltűnt tanár viszonyai és az eset körülményei mind elene szólnak annak, hogy az ősz ember öngyilkos lett volna, vagy valami ok miatt szándékosan tűnt volna el Aradról, ahol több, mint ötven év óta állandóan tartózkodott. Csak sejteni lehet, hogy *vakmerő gyilkosságnak vagy valami szerencsétlenségnek áldozata* az eltűnt, akit kétségbeesve keres most családja és számos ismerőse.

A titokzatos esetről itt következik tudósításunk:

Ubl Ferenc eltűnése.

Az eltűnt tanár Ubl Ferenc, az „Aradi Zenedé” nek több mint negyvenöt esztendő óta volt zenetanára. Zongorát és fuvolát tanított a Zenedében, ahonnan már sok generáció került ki az ő szakavatott kezei alól.

Ubl még szombaton délután négy órától hatig tanított a Zenede Weitzer János-utcai helyiségében. Hat órakor hazament Lipót-utcai lakására és azt mondta feleségének és leányának, hogy ne várják őt asnap vacsorával, mert barátjával, Fényes Kálmánnal együtt jó ismerősénél, Farkas József jószágigazgatósági tisztviselőnél fog vacsorálni. Hét óra felé elment hazuról és negyed tízig Farkas családjánál időzött.

A jó hangulatban eltöltött vacsora után Farkas és neje egészen a Karolina-utca sarkáig kísérték vendégüket. Ott bevárták az állomás felől jövő autobuszt, felszólították rá az öreg urat és megkérték az autobusz jegyszédőjét, hogy a Forray-utca sarkán legyen segítségére a tanárnak a leszállásban.

A zenetanár családja a késő estig várta hazá Ublt. Éjfél felé lefeküdtek, abban a hiszemben, hogy Farkas az esős időben — szombaton éjjel erős eső volt — nem engedte haza barátját. Nagy volt azonban ijedelmük, mikor a tanár másnap reggel sem jött haza. Az urnó elment Farkasékhoz, ahol megtudta, hogy férje még szombat este elment onnan. Kétségbeesve kereste ezután férjét mindenfelé. Elment az autobusz állomásra, ahol tudakozódott az illető jegyszédőnél. Es elmondta, hogy *ő nem tudja, hol szállt le Ubl Ferenc*, de arra emlékszik, hogy a Forray-utcán túl már nem ült a kocsin.

Ublné ezután bejárta összes ismerőseit; elment mindenhova, ahova férje járni szokott, de az eltűntet *sehol nem találta*. Bejelentette az esetet a rendőrségen is, de a két nap szakszerű nyomozás sem vezetett semmi eredményre. Még csak nyomra sem akadnak a keresők, amilyen elindulva, legalább valamit megtudhattak volna.

A király Budapesten.

Az eltévedt virágcsokor.

30,000 gyermek hódolata.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

Hosszu távollét után újból magyar földön üdvözölheti uralkodóját az ország. A király ma Budapestre érkezett és egy hónapot fog Magyarországon tölteni. Erre az időre esnek az udvari vadászatok is.

A király mai bevonulását érdekes incidens zavarta meg. Amikor a felség fogata a várba hajtott, utközben Budán egy kis leány virágcsokrot hajtott a kocsijába, de a csokor az uralkodó arcát érte. A király és kísérete nagyon megijedt, mert merénylettől tartottak, — de azután kiderült, hogy a merényletről szó sincsen.

Budapesti tudósítók ezeket jelenti a király utjáról:

A király ma délután három órakor a nyugati pályaudvaron a fővárosba érkezett. Kíséretében voltak: Paar gróf lovasági tábornok és Bolfras báró tábornagy főhadsegédek, Bronn báró őrnagy szárnysegéd, Kerzl dr. udvari tanácsos, Margutti őrnagy, Csörgeő udvari titkár, Bartha vezérkari testületbeli őrnagy, Imecs titkár a katonai irodából és Zeller udvari pénztáros.

A király, szalonkocsijából kiszállva elsőnek Zichy Géza gróftól szökölt meg, azután Fülepp Kálmán főpolgármesterrel és Boda Dezső főkapitánnyal társult, majd kíséretével együtt kocsira szállt. Az utvonalon, amerre az uralkodó kocsija elhaladt, a pályaudvartól a budai várig rengeteg tömeg állt szorulat és tüntető éljenzéssel üdvözölte a királyt, aki szíves szalutálással, mosolyogva köszöntö meg az óvációt. Az utvonalon mentén harmincezer budapesti iskolásgyermek, leánykák és fiúk vegyesen állottak kordont ezeröttszáz tanító és tanítónő felügyele alatt. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett, de sehol sem akadt ok a közbelépésre. A mentők is nagy készenléttel vonultak ki, de a nagy szorongás dacára sem volt szükség orvosi segílyre, a király bevonulása alatt semmiféle baleset nem történt.

Az udvari fogatok a nyugati pályaudvartól a Váci-köruton, az Arany János-utcán, az Akadémia-utcán, a Lánchidon és az Albrecht-uton át a várba hajtottak. Hozzáértők körülbelül százhuszezer emberre becsülik az utvonalon hemzsegő tömeg számát.

Midőn a király fogata a budai Hunyadi szobor előtt elhaladt, érdekes incidens történt.

Egy fiatal, tizenkét éves leányka, aki édesanyjával együtt várakozott a tömeg sorai között, virágcsokrot dobott a király fogatába, de oly ügyetlenül, hogy a csokor egyenesen az uralkodó arcába repült.

Az első pillanatban a felség láthatólag megijedt és az utcán várakozó közönség soraiban is nagy rémület támadt, mert azt hitték, hogy merényletet követtek el a király ellen. Természetesen nyomban kiderült, hogy semmi baj sem történt, mire a király kocsija zavartalanul folytatta útját.

A virágot hajító leánykát a rendőrök előállították és megállapították, hogy egy honvédelmi miniszteriumi hivatalnok gyermeke, aki ilyen módon akart kedveskedni a királynak. A leánykát igazolás után persze szabadon bocsátották.

Abban a pillanatban, amikor a leányka a csokrot a király felé dobta, Bolfras főhadsegéd fogatának lovai, amelyek közvetlenül a király kocsija után ügettek, hirtelen megbokrosodtak, elragadták a kocsit és csak a kocsis lélekjelenlétének köszönhető, hogy szerencsétlenség nem történt. A kocsis ugyanis erős kézzel tartotta a lovakat, amelyek csakhamar lecsillapultak.

A várban a királyt József főherceg, Augustia főhercegnő, Apponyi Lajos gróf udvarnagy és Kanter Károly udvari plébános fogadták.

A király Magyarországon való tartózkodásának első részét a budai királyi várpalotában fogja tölteni, míg az egy hónapig tervezett itt időzés második részében Gödöllőn fog tartózkodni. Az egész hét folyamán általános kihallgatások lesznek.

Arad a bankkartel ellen.

Müller Károly indítványa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A fővárosi bankok kartelje, amelynek éle első sorban a vidéki pénzügyi intézetek ellen irányult, a pénzpiacon okozott nyugtalanságot csak fokozta az által, hogy a vidéki pénzügyi intézetek fővárosi ekszponensét, a vidéki takarékpénztárak országos központját is bevonta az érdekcsoportba. Élénk tiltakozás hangzott fel a sajtóban a belépés ellen, mert mindenki érezte, hogy a szövetséges csoportok ezáltal minden konkurrenctól megszabadulva, a vidéki pénzügyi viszonyokat úgy megdrágítják, hogy a tavalyihoz hasonló gazdasági pangás keletkezik nyomában.

Aradváros most nagy kölcsön fővétele előtt áll. A fővárosi bankokkal kell alkalmazkodnia az azok által diktált feltételekhez képtelen alkalmazkodni. Érthető tehát, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai között élnék érdeklődést keltett Müller Károlynak, Aradváros országgyűlési képviselőjének és törvényhatósági bizottsági tagjának az a szándéka, hogy a szeptemberi közgyűlés elé indítványt terjeszt, melyben határozott állásfoglalás van a fővárosi bankok kartelje ellen. Az aradi kereskedelmi és iparkamara még július hónapban megindította a mozgalmat a kartelek ellen.

A kamara akciójának folytán majd a Müller Károly indítványa nyomán hozandó közgyűlési határozat is. Az indítványozó képviselő azt kívánja hárszózatilag kimondatni, hogy a város szöknet az intézeteknél, melyek aláírták a karteljegyzményt, sem kölcsönt ne vegyen fel sem pedig tőkétet ne helyezzen el. Továbbá szólítja a fent az összes törvényhatóságokat arra, hogy hasonló módon szájíjanak szembe a fővárosi pénzügyi intézetek ama törekvésével, mely a vidéki hitel kereső lényiség helyzetét annyira megusztatja, hogy a gazdasági élet teljes pangása várható már a legközelebbi időben.

A pénzügyi bizottságot szeptember délelőtti tizenegy órára hívta össze a polgármester és ez foglalkozni fog Müller Károly indítványával, melyet ma nyújtott át a polgármesternek.

MAGAMRÓL.

Írta: Szász Gy. Gizi.

... Istenem, hát mit írjak én a pályámról, életemről és csekély magamról? Édes Istenem! Milyen nehéz, kínos dolog is ez ...

Írjak multamról, melylyel még nem büszkélkedhetem, írjak életemről, melynek minden utja, minden rége a szenvedés, a kezesítés töviseivel volt behintve, hogy csevegjek valamit arról, ami égeti, őrli lelkemet akkor, ha magányomba visszavonulva töprengök? Mit érdeklük mindezek az embereket, azokat, kik az újságból idegizgató szenzációt, szerelmi botrányt vagy Istenkém tudja mit várnak. De hát olyan megtisztelő, olyan bájos volt a hívó szózat, hogy leszámolok érzelmeimmel, sajtó lelkemmel és elmondok mindent ... azaz, hogy nem is mindent, valamit elhallgatok, el, mert muszáj, mert megírni talán nem is tudnám ...

... Nos hát ma brettlin vagyok. Nem abban a levegőben ringatták csipkés, himes bölcsőmet, melyből a szitpadra kerülnek az emberek. Nem neveltek színésznőnek, ugynevezett jól nevelt, művelt és házas leánynak készítettek elő. De, tizenhétéves leány lelkében nem tudtak gyökeret verni a hazugságok tanításai.

Kezembe vettem a könyvet, kissé kíváncsiak talán, hogy melyiket? Hát kacagjanak, mulassanak, megmondom: a kereskedelmi ismét, a váltójogot s egyebet, amely azt eredményezi, hogy kereskedelmileg képzett felső leány lesz, aki azokat tanulja. De míg a vas, cukor és paprika fajtát magoltam, a közben míg a „tartozik” és „követel” természetét magyarázta a professor: én szórakozottan másról ábrándoztam. Más ábrándom volt, más élet, más légkör kellett nekem!

S hogy ezután mi történt: sejtetik! Lászongó lélekkel, mámoros fővel kirepültem a puha, selymes leányszoba fehér tapeta hőzűl, kiragadtam magam az aranyos álmok birodalmából, melyek boldogságról, szerelemről regélnek: színésznő lettem, színésznő és semmi egyéb! Az álmok helyét rideg valóság foglalta el. Merle mester tanításai nagynevű művészek utbaigazításai alapján megtanultam a színpadon érezni, gondolkodni, oda vinni az életet, a maga elszomorító valóságában. A sors utjal a Bonboniérebe vezettek, hol „A kis kandari” dalával — szerénytelenséggel mondvá — nagy sikert értem. Nem is olyan régen volt. Talán éppen ma, vagy tán holnap lesz egy éve, hogy premiérem alkalmából olyan sok szépet és jót jószolt meg nekem imádozott nagy művészem, mesterem: Ujházy Ede.

Onnan a vidékre mentem tanulni, edzeni lelkemet, hogy ellenállhassak a császnak, vágyakozásnak, mit a festett világ deszkái olyan kihívóan kínálnak. Én kenyereket keresem meg a színpadon, semmi egyebet. Lelkem egész hevével, szívem minden mozzanatával élek hivatásomnak. Az én szívemnek a taps éltető eleme, füleimnek egy tenyérzörrenés szebb muzsika, mint csásos szerelmi vallomások egész legendái. Kéjjel és megfélemléssel realizmaussal játszom el, életembe magam azokba a szerepekbe, melyek való, élő alakjaitól megborzadok. Hisz édes jó Istenkém, hát hinné azt valaki, hogy mikor például a „Részeg leány” nótájának epilógusához érek, a züllött, bukott leány mélabus, de már romlott panaszos szavához, könnyek tödulnak szemeimbe, lázreszkettél meg minden tagom, nem látok s nem hallok, csak úgy érzem, úgy tudom, hogy az ott lenni résztvevő szívek felismertek, megértettek engem és akkor elborul előttem minden.

Mikor a színpadot elhagyom s rongyaimba burkolva elsietek szegényes vakomba, elgondolkozom, töprengök. Híjos, álmatlan éjszakák elhagyatottsága váltja ki belőlem azokat a különös, misztikus érzéseket, melyeket alakjaimba öntök. Va-

lami tulvilági erő, írási Schopenhauer természet törvényének örök logikája az én inspirációm.

...No de elég volt, ne többet minderről. Csak egyet még. Végtelen boldoggá tett, hogy Arad művészi érzékű nagyközönsége megértieni és értékelni tudott engem. Talán itt maradok, akkor, úgy érzem, vágyaim, álmaim teljesedtek be: mint egy mai lebben olvastam magamról: szépség, csillogó ruhák, káprázatos ékszerek nélkül is kivívtam a sikert. S ha mennem kellene, akkor is eltörölhetetlen emlékeket viszek magammal, olyan érzést, mely befészkelte magát szívem zugába, mely életető táplálékot ad az én szerencsétlen, elhagyatott életemnek.

Ne ítéljenek meg, ne haragudjanak reám! A toll talán kiváltott belőlem sokat, többet, mint szabad lenni volna s ilyenkor „... egy kicsit vad vagyok én.”

NESSY-NYESTI PÁL aradmegyei kalandja.

*
A borosjenői csendőrség elfogott egy könyvüggnyököt, akiről azt hitte, hogy Nessay Pál volt országgyűlési képviselő. Az illetőt egy napig fogva tartotta a csendőrség.

A BAJSZERZŐ FELÖLTŐ.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7

A borosjenői csendőrség szombaton este letartóztatott egy könyvüggnyököt, mert a neve és a külseje veszedelmesen hasonlít Nessay Pál volt országgyűlési képviselőre, akit a budapesti törvényszék több évi börtönre ítél s aki a büntetés elől Amerikába menekült. Az illető Nyesti Pálnak mondta magát, de okmányokkal nem tudta igazolni állítását. Erre egy napig fogva tartotta a csendőrség és miután akadt a községben egy ember, aki Nessay Pált ismerte s aki azt mondta, hogy a letartóztatott ember nem azonos a volt képviselővel, hát szabadon engedték.

A letartóztatás előzményei és kacagató körülményei a következők:

A LETARTÓZTATÁS ELŐZMÉNYEI.

Szombaton délután az ujszentannai csendőrség telefonon arról értesítette a borosjenői csendőrséget, hogy a félhétkor érkező gyorsmotorral Borosjenőre megy egy uriasan öltözött 40—45 év körüli ember, akiről le kell tartóztatni, mert erős a gyanu arra, hogy az illető Nessay Pál ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, aki egy év előtt szökött ki Amerikába, mert váltóhamisítás és csalás miatt a budapesti büntető törvényszék jogerősen elítélte. Az ujszentannai csendőrség csak annyit mondott, hogy az illető az ujszentannai állomásfőnöknél bemutatkozott és bejelentette, hogy tutajában a borosjenői állomásnál felejtette a felöltőjét. Arra kérte az állomásfőnököt, értesítse a borosjenői főnökséget, hogy tegye félre megtalált felöltőt addig, amíg ő oda visszakerkezik.

A szentannai állomásfőnök megígérte, hogy tézkedik borosjenői kollégájánál a kabát kiadása iránt. Ezzel az idegen ember eltávozott fölült arra a gyorsmotorra, amely este félhétkor érkezik Borosjenőre.

A szentannai állomásfőnöknek nagyon gyanús volt ez az ember. Visszagondolt a bemutatására és úgy emlékezett, mintha Nessay Pál néven mutatna be magát. A főnök

jól tudta, hogy Nessay Pált körözi a budapesti rendőrség és azt is tudta, hogy a volt honatya Amerikába szökött. Nem tartotta azonban lehetetlennek, hogy az egykori képviselő már visszavitorlázott Magyarországra. Éppen azért azonnal értesítette tapasztalatairól az ujszentannai csendőrséget, amely persze rögtön telefonált a borosjenői csendőrségnek, hogy azt az alakot, aki az állomásfőnöknél egy felöltőért jelentkezik, azonnal tartóztassák le.

AZ ELFOGATÁS.

Szombaton este félhétkor megis érkezett az illető Borosjenőre és kérte az ottani állomásfőnököt az elveszett felöltője átadására. Már ekkor odakint volt a vasutnál Besenyei János csendőr, akit Boros Kálmán csendőrőrmester küldött ki a titokzatos ember letartóztatása végett. Besenyei azonnal igazolásra szólította föl az illetőt, aki ijedten hűbegett és tiltakozott elfogatása ellen. A csendőrség laktanyában azután megkezdődött a kihallgatás Némethy és Boros őrmestere előkeresték a Nessay Pálról szóló körözüvényt, amelynek a személyleírása pontrólpontra megegyezett az elfogott ember külsejével. Még az életkoruk — 42 év — is összevágott. Az elfogott ember azt mondta, hogy tévedés lehet a dologban, mert őt nem Nessay, hanem Nyesti Pálnak hívják és sohase volt képviselő, hanem könyvüggnyök. A „Széchenyi István élete” című munkával házal s erre a belügyminiszter-től engedélyt is kapott; az engedélykíratot az illető föl is mutatta, de *egyéb okirata nem volt.* Fölmutatott még egy könyvecskét, amely a községi előjáróságok látta-mozó aláírását tartalmazta; e szerint ő Magyarország legtöbb városát és községét bejárta már a „Széchenyi élete” című munkával.

— Mióta járja az országot? — kérdezte tőle a csendőrőrmester.

— Egy pár hónapja, felelte Nyesti.

— Hova való illetőségű?

— Budapestre, ahol lapot szerkesztettem évekig és író is vagyok.

(Hogy milyen lapot szerkesztett, s mit írt, az iránt nem érdeklődött a borosjenői csendőrség.)

Boros őrmester a kihallgatás után kijelentette, hogy miután nem tudja magát igazolni és a Nessayról szóló körözüvény leírása feltűnően ráillik, — fogva tartja. Egyben kimerítő távirati jelentést küldtek a budapesti államrendőrségnek s választ kértek, vajjon a letartóztatott ember csakugyan Nyesti Pál e?

NYESTI — SZABAD.

A budapesti rendőrség azonban nem tartotta sürgősnek a dolgot és még egy nap múlva sem küldött választ a borosjenői csendőrség táviratára. Így a tájékozatlan csendőrség nem tudta, hogy mit tegyen. Tudta azt, hogy neki nem szabad 24 óránál tovább fogva tartani valakit pusztán gyanu alapján. Viszont az állítólagos Nyesti Pál is folytonosan követelte a szabadon bocsátását. Ezért tegnap délután szabadon bocsátották Nyesti Pált.

Ez a szabadonbocsátás azonban nem ment simán. Ugyanis a csendőrségnél jelentkezett Pataky József ügyvédírnok, aki Feher dr. ügyvédi irodájának az alkalmazottja. Pataky budapesti ember és azt állította, hogy Budapestről ismeri Nessayt. Amikor megnézte a letartóztatott embert, azonnal kijelentette, hogy az nem Nessay Pál,

mert a volt képviselőnek magasabb növeése van. Erre a kijelentésre aztán a csendőrség szabadon engedte a könyvüggnyököt, aki Körösbánya felé vette utját.

Apáca a garni-szállóban.

Alexina nővér szökése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Szombaton este kilenc óra tájban Kis Oszkár 24 éves gépész munkás az Üllői-út végén levő Szent István kórházból megszökött Tropper Alexina 25 éves apácát, aki ott apólonői szolgálatokat teljesített. A szököetésnek, amely a kórházban kínos főtűnést keltett, igen érdekes előzményei vannak. Kis Oszkár egy hónapig feküdt a kórház belgyógyászati osztályán, ahol Tropper Alexina ápolta. A fiatalember, aki szerelmes lett az apácába, főlggyulladásakor rávette, hogy szökjön meg vele együtt. Kis tegnap gyógyultán hagyta el a kórházat, este kilenc óra tájban azonban visszatért oda. Nemsokára ezután az apáca kilépett a kapun s azzal az ürügygel, hogy egy levelező lapot dob be egy könnel postaszekrénybe, elhagyta a kórházat.

A portásnak azonban föltűnt az apáca hosszas távolmaradása és utána küldötte Pénzes Péter szolgát, aki a villamos megálló előtt rábukkant a szerelmesekre. Erre visszatért azzal a jelentéssel, hogy Alexina testvér a villamos megálló előtt beszélget egy férfival. A portás ismét visszaküldte azzal a meghagyással a szolgát, hogy az apácát azonnal kísérelje vissza. Pénzes abban a pillanatban éri a villamos megállóhoz, amikor Kis Oszkár az apácával együtt föl szállott egy kocsira. Kis a megszökött apácával a Tököly-úton levő Arany Sas garni-szállóba tért. Itt szobát akartak bérelni, de a szálló portása nem teljesítette kérésüket. Gyanus volt előtte a pár, mert az apáca a szerető egyenruhájában szökött meg. A kórházi szolgál, aki egészen a szállóig követte őket, ezt meglátva, rendőrről szaladt s azzal együtt tért vissza a szálló bejárájában tartózkodókhoz. Amikor Tropper Alexina megpillantotta a kórházi szolgát a rendőrrel, hangos zokogásra fakadt s minden ellenkezés nélkül engedelmessékedett, amikor a szolgál a kórházba való visszatérésre szólította fel őket. Bírko-csiba ültek s visszahajtottak a Szent István kórházba. Velük ment Kis Oszkár is.

A szökésből visszatért apácát Simoncsics Ferenc kórházi felügyelő azonnal kihallgatta. Kis Oszkár pedig a IX. kerületi rendőrkapitányságra kísérték. Tropper Alexina elmondta, hogy Kis beszélt rá a szökésre, azzal az ígérettel, hogy beajánlja egy gazdag, előkelő urhoz nevelőnőül. Kijelentette, hogy ő megunta az apácát és igen örült, hogy ilyen módon megszabadulhat a reá nézve terhes kötelességektől. Kihallgatása után Kis Oszkár tegnap megjelent a Szent István kórházban, ahol Török Sándor kórházi gondnoktól követelte Alexina testvér kiadását azzal a megokolással, hogy nőül akarja venni az apácát. A gondnok azonban a Lazarita-apácarend főnöknőjéhez utasította kérésével. Kis elment a főnöknőhöz is és megismételte kérését. A főnöknő ekkor tudomására adta, hogy Tropper Alexina már nem tagja a rendnek. A megszökött apácát tegnap két másik apáca kísérte vissza a stájerországi Gnasban lakó szüleéhez.

Egy újságíró előt kijelentette a rend főnöknője, hogy Tropper Alexina csak maga ellen vétett, amikor megszökött a kórházból. A rend szabályai értelmében ugyanis csak egy

évre tesz fogadalmat, amelynek leteltével azonnal eltávoznak. Többször megesett, hogy a betegek beleszerettek az őket ápoló apácába s a rend sohasem tett az ellen kifogást, ha az apáca ennek következtében meg akart válni a rend kötelékéből.

Osztrák borkereskedők az aradmegyei szőlőtermelők ellen.

Tiltakozó gyűlés Gyorokon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

A Hegyalja szőlős gazdái között elkeseredett harc van készülöben. Legvitásabb érdekeikben támatta meg őket — Ausztria.

Holnap gyűlnek össze Gyorokon, hogy e kitűnően organizált és jól felfegyverzett ellenséggel szembe szálljanak s egy évi fáradságuk gyümölcsét megmentse a külföldi üzleti spekuláció által felállított csapdákkal szemben is. A szőlő termés eredményét készülő a Hegyalja leszűretelni s az ausztriai borkereskedők hatalmas ringje már is kimondotta, hogy a hasznot nem szabad a termelőnek eltennie. Szűretelni az osztrák borkereskedő-ring akar s kimondotta, hogy alacsony árakat fizet a borért, amelyvel a termelőnek még a készkiadását sem téríti meg. A hegyaljai szőlősgazdák konsternálva tárgyalják ezt a merész hadüzenetet s holnap gyűlnek össze, hogy egyesült erővel verjék vissza ezt a rabló hadjáratot, amely tisztán hazugságból és jogtalan haszonlesésből indult meg.

Steiner Ferenc a gyoroki hegyközség elnöke hívta össze értekezletre a hegyközségek elnökeit és bíráit. Azért vált ez szükségessé, hogy a bortermelő parasztságot megmentse azoknak az ügynököknek a lelketlen kizsákmányolásától, akik osztrák borkereskedők megbízásából már most bejárják a hegyvidéket s tudtukra adják a termelőknek, hogy az osztrák borkereskedők most nem vesznek bort, hanem megvárják a téli hónapokban kialakult helyzetet. Azaz, hogy vesznek ha a gazda hajlandó tizenhat koronáért a termésének hektoliterét elkotyavételni.

Ennek megfelelően úgy az osztrák szaklapok, mint a napi sajtó felhívást intéznek a kereskedőkhöz, s arra szólítják fel őket, hogy a magyar bor vásárlásától tartózkodjanak. Oriási, abnormálisan bő a termés — írják a magyar bor árának teljes leszorítását célzó és egyforrásból eredő komünikék — hadd gyűljék halomra a bor; a kis gazda nincs berendezkedve, nincs hordója s néhány hét múlva úgy adja az árut, a hogy a kereskedő-ring csak akarja.

Tagadhatatlan, hogy félelem vesz erőt a bortermelőkön s kétségbeesve keresik az eszközöket és módokat, a melyek segítségével ezt a tendenciózus hazugságot megcáfolják s az igazságot kimutatva a borkereskedőket meggyőzzék arról, hogy a termés eredményről forgalomba levő adatok hamisak. A holnapi értekezletnek ez lesz egyik feladata.

Mint értesülünk, az összes hegyközségi elnökök aláírásával ellátott komünikét ad közre az értekezlet s azt megküldi az összes osztrák és magyar lapok-

nak. Ki fogják ebben jelenteni, hiteles adatok alapján, hogy a termés nem felel meg a felcsigázott várakozásnak s a Hegyalja csak minőségileg termelt kitűnő bort. Közepes eredmény várható csak és a tervszerűen előkészített, az árak teljes redukálására célzó kereskedői szövetkezésnek egyáltalában nincs jogosultsága. Felterjesztést intéznek a földmivelésügyi miniszterhez s megkérlik, hogy az osztrák földmivelésügyi kormány révén is cáfoltassa meg a termés-eredményről forgalomba került hazug adatokat.

A hegyaljai kisgazdákat hirdetmény és dobszó útján felszólítják, hogy minden egyes alkalommal, amikor vevő jelentkezik, menjenek el a község házára s ott a jegyzőnél meg a bírónál tudakolják meg a bor árát, vagy ha lehet most egyáltalában ne adjanak el árut. Ennek lehetővé tétele céljából a holnapi értekezlet gondoskodik arról is, hogy teljesen megbízható termelők megfelelő előleghez jussanak, mert nem akarják eltűnni azt, hogy potóm áron, még a termelési költséget sem fedezve, az osztrák borkereskedelem kiharcolja az árut az országból.

SPORT.

A Polgári Lovászegylet ünnepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Arad egyik legrégebbi egyesülete, a polgári lövészegylet vasárnap ünnepelte fennállásának hetvenhetedik évfordulóját. A jubileumi lakomán az egyesület számos tagján kívül ott voltak Barabás Béla és Müller Károly országgyűlési képviselők, Varjassy Lajos polgármester, Mülek Lajos dr. kir. közjegyző, az egylet főlövész mestere, Fosgy István dr. városi főorvos és Malossz Ede lövész mestere, a dévai lövészegylet képviselőiben.

Az első felkőszöntőt hagyományos szokás szerint a főlövész mestere, Mülek Lajos dr. mondotta az egyesület alapítója, néhai Orczy Lőrinc emlékezetére. Utána Kovács Vince titkár Mülek Lajost dicsőítette, akinek vezetése alatt az egylet állandóan erősödik és virágzik. Mülekre és nejeire ürti poharát.

Domonkos Lajos lövész mestere Varjassy Lajos polgármestert köszönti fel, aki humoros beszédben válaszolt s az egyesület agilis vezetését éltette. Magyary Ferenc tiszteletbeli főlövész mestere az egyesület tagjait, Domonkos Lajos pedig Korács Vincét, az egylet érdemes titkárát éltette. Felkőszöntőket mondtak még Nagy Kálmán, Klein Ignác és Malossz Ede. A sikerült bankett utolsó szónoka Mülek Lajos dr. volt, aki az egyesület jövő fejlődésére ürtette poharát.

Délián az egyesület helyiségében kezdett vette a céllövőverseny, amely három napig tart.

+ Az aradi postások győzelme Szegeden. A Szegedi Athletikai Klub által vasárnap megtartott délmagyarországi bajnoki és országos atletikai versenyen az aradi Posta és Távirás Tiszviselők Sport Egyesülete kiváló fiatal tagjai Mezőfalvi Dzsó győztes dobásával díszkosz vétésben a délmagyarországi bajnokságot nyerték el, míg Mittermayer Odon a negyed angol mér-földes junior síkfutásban nyert első díjat, II. díjat nyert Mezőfalvi Dzsó súlydobásban, III. díjat nyertek I. angol mér-földes síkfutásban Duffner János és az országos díszkosz, valamint geregyvetésben Mezőfalvi Dzsó. Az összes eredmény a postások javára I. bajnokság. I. első, I. második és 8 harmadik, összesen 6 díj tekintettel arra, hogy a versenyen az ország legjobb versenyzői vettek részt, a postások által elért eredmény fényesnek mondható. Ugyan a napon volt Temesváron is atletikai és fociball verseny: előbbin a postások két taggal vettek részt és ezek egyike díszkosz dobásban III. díjat nyert.

Megteltek az iskolák.

Zugolódás a körzetek miatt. — A polgármester megnyugtató intézkedése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 7.

Az új elemi iskolák építésével elérte a törvényhatóság azt, a mire törekedett. Az összes iskolakötelesek iskolába járhatnak. Az új elemi iskolai tantervhez kiadott utasítás 34. szakaszának alkalmazásával pedig eléri azt, hogy az összes elemi iskolák arányosan népesednek be. Az említett szakasz ugyanis felhatalmazza a hatóságot arra, hogy ahol több önálló elemi iskola van, ott a helységet körzetekre ossza s kötelezze a szülőket arra, hogy a körzetükbe eső iskolába irassák a gyermeküket. Ez által egészségesebb a pedagógiai követelményeknek megfelelő helyzetet teremtett az iskolaszék.

Ez az újítás azonban nem találkozott osztatlan tetszéssel a szülők körében. Mint minden reformnak, ennek is megszületett a maga ellenzéke. Sok szülő egy iskolával szemben érez rokonszenvet és szívesen járatná gyermekét oda, noha legnagyobb sajnálatára éppen ez esik a lakó helyének megfelelő körzetben kívül. A polgármester fogadószobája valóságos ostrom alatt állott a beírások első két napja alatt, mert több száz szülő azt hitte, hogy a polgármester élni fog az iskolaszék által reá ruházott diszkréciós jogával s minden óhajt teljesítve, megengedi, hogy a gyermek a körzetben kívül eső iskolába irattassék.

A polgármester senkivel sem tett kivételt, az összes kérvényezőket elutasította. Ez azonban csak fokozta az elégedetlenséget, szaporította a panaszt a képzelt sérelmek miatt.

Most azonban kitűnik, hogy a polgármester igen helyesen cselekedett. Anélkül, hogy a kivételek statuálásával igazán jogos zugolódást teremtett volna, elérte azt, hogy az iskolák arányosan megteltek. Kivétel csak a Weitzer János-utcai iskola, amelyben sokkal kevesebb gyermeket irattak be, mint a múlt évben. Ez onnét van, hogy ez iskola körzetében sokkal kevesebb gyermekes szülő lakik, mint másutt.

Ez a körülmény azonban lehetővé fogja tenni azt, hogy az igazán méltányos esetek lelkiismeretes mérlegelésével a beosztás által keletkezett nehézségeket megszüntessék. A beírásokat ugyanis szeptember hó 12 ikén fejezik be. Egy bizottság felül fogja vizsgálni a beírások eredményét s a lehetőség szerint kiegyenlíti a tanulók áthelyezése által a létszámot. Ha csak lehetséges lesz, akkor a jelentkezők igényeinek eleget tesznek s akik most távolabb fekvő iskolába voltak kénytelenek iratni gyermeküket, méltánylást érdemlő esetben engedélyt nyernek arra, hogy lakóhelyükhöz közelebb eső iskolát válasszanak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Kérem. A t. páholybérlo közönséget tisztelettel felkérem, hogy az ideai bérletre vonatkozólag szives elhatározásukat a színház pénztáránál mielőbb bejelenteni kegyeskedjék, hogy a nagyszámban jelentkező új bérlo igényének kielégítése szempontjából a szükséges intéz-

kedések még f. é. szeptember hó 15-ig megtehetők legyenek. Kiváló tisztelettel Gonda László a színház pénztárnoka.

* Az Uránia színház igazgatósága a közönséggel szemben tanúsított mindenkorl előzékenységet most ismételtén bebizonyította avval, hogy a mai ünnepnapra való tekintettel anyagi áldozatot nem kímélve, teljesen új műsört állított össze. A ma színpadra kerülő képek méltó folytatását képezik a vasárnapi és tegnapi programnak és az egész előadás a legremekőbb felvételek sorozatából áll. Gondoskodva van kitűnő humoros képekről, szonkivül bemutatásra kerül 2 gyönyörű, színezett természeti felvétel is a vadregényes Davonchiere-ről és a Quebekről a Niagara vízesésig terjedő tájakról. Ezen kitűnő műsor ma kedden, valamint szerdán és csütörtökön lesz látható. Oriási hatást keltő képek vannak előkészületben.

A király a katonatisztekért.

Fizetés — a magánpénztárból.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 7.

A király Budapestre érkezése napján rendkívül szenzációs, katonai tiszti köröket érintő esemény híre kelt szárnyra. Arról van szó, hogy a felség több millió koronás ajándékot készül adni a közös hadsereg tisztjeinek uralkodói jubileuma alkalmából.

Tudvalevő, hogy a szeptember 22-én összeülő delegációk elé olyan hadügyi költségvetés kerül, amely a fölemelt tisztifizetésekről is gondoskodik. Ebben a két kormány megegyezett. Az azonban még nincs eldöntve, hogy a fölemelt fizetéseket visszamenőleg 1908. január 1-től, vagy pedig a költségvetés törvényre emelése napjától számítják-e? A magyar politikusok — amint azt már Barabás Béla, a delegáció voltelnöke kijelentette az Aradi Közlöny tudósítója előtt — csak úgy szavazzák meg a fölemelt tiszti fizetéseket, ha azok nem 1908. január 1-től, hanem októbertől számítatnak. Így az osztrák és a magyar delegátusok álláspontja között jelentős és a büdzsében közel öt millió koronát jelentő differencia van.

Mint budapesti tudósítónk teljesen megbízható katonai forrásból jelenti, a király ezt a differenciát maga akarja kiegyenlíteni olyképen, hogy az 1908. évi január 1-től októberig járó és közel 5 millió koronát kitvő fizetésfölemelésnek megfelelő összeget magánpénztárból utalványoztatja ki ez évi december 2-án a katonatiszteknek.

A király azért határozta ezt el, hogy ezzel részint elejét vegye a delegátusok konfliktusának, részint pedig, hogy a hadseregben emlékezetessé tegye december másodikát, trónra léptének napját.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt csütörtökön reggel jelenik meg.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 8-án az időjárás: Száraz, melegebb.

— Éles golyó az aradi háziezred hadgyakorlatán. Ma este szinte hihetetlenül hangzó hir terjedt el Aradon. Arról regéltek, hogy az aradi 33. gyalogezred nagygyakorlatán feltűnést keltő merénylet történt. A tettes egy eddig még ismeretlen katona, aki ma hajnalban, az Arad környékén lévő gyakorlótéren harcászati gyakorlat közben éles golyóval egy magasrangú vezérkari tisztre lőtt, de a golyó célt tévesztett. A gyakorlatot azonnal megszüntették s a legszigorubb vizsgálatot indították meg. Annyit megállapítottak, hogy a golyó onnét repült a magasrangú katona felé, ahova az aradi háziezred is be volt osztva.

— A szerb pátriárka választás. *Karlócdról* táviratozzák: *Nikolics* Miron paksráci püspök a szerb nemzeti egyház kongresszusát szeptember tizenötödikére hívta egybe Karlócra. Ezen az ülésen olvassák fel a pátriárka választás ügyében leérkezett királyi kéziratot és intézkedés történik a pátriárka választás iránt.

— Döntő tanácskozás. A király Budapestre érkezése alkalmával megnépesednek valamennyire Budapesten a politikai klubok is, különösen az alkotmánypártiak és a néppártiak érkezett számos tagja Budapestre, akik jelen lesznek az Örökimádás templom ünnepies felszentelésén. Beavattott helyről vesszük azt a hirt, hogy a kormány érdekelt tagjai ezt az alkalmat akarják felhasználni arra, hogy a fuzió ügyében döntő tanácskozást folytassanak. Az utóbbi napok alatt ugyanis, amint bécsi jelentések kétségtelenné tették, új alapon folynak a tanácskozások. Ez az új alap az, hogy a katonai kérdéseket előbb fogják megoldani, mint a választói reformot. Ezzel ugyanis teljesítik a katonai követeléseket, viszont reményt szereznek arra, hogy a választói reformot a maguk kívánsága szerint szerkeszthetik meg.

— Arad augusztusban. Ma délután tartotta meg *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöklésével a város közigazgatási bizottsága ülését, melyen az előadók beszámoltak a múlt havi közigazgatási eseményekről. *Ember* Iván pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adókban 237 ezer, közvetett adókban 677 ezer korona folyt be. A gyűlésen mutatkozott be *Kellner* Győző törvényhatósági állatorvos, aki 13 hónapi távollét után visszatért Aradra és kérte a bizottság jóakaró támogatását. A bizottság elé került *Stampfl* Gusztávnak egy feljelentése, amelyett az aradi rendőrség ellen adott be. Panaszt emelt a rendőrségen, hogy a szomszédjai a nyugalma háborgatják és a gyermekét rosszára tanítják. A rendőrség megvizsgálta az ügyet és úgy találta, hogy *Stampfl* ok nélkül vádaskodott szomszédjai ellen. Még meg sem kapta a rendőrség végzését már is a polgármesternél emelt panaszt, amiatt, hogy a rendőrség nem járt el az ő feljelentése értelmében. A polgármester azonban meggyőződött arról, hogy a rendőrség az összes panaszokat megvizsgálta s azokat alaptalanoknak találta s azért *Stampfl* elutasította panaszát. Ugyanilyen sorsa volt ma a közigazgatási bizottsághoz beadott felbontásának is.

— Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter állapotában, mint a Magyar Tudósító jelenti, az öröndetes javulás állandóan tart, úgy, hogy a miniszter e hét végén valószínűleg már elhagyhatja az ágyat. A minisztert, ki idejének nagyrészét tárcájának és a párt ügyeinek intézésével tölti, vasárnap délelőtt folyamán meglátogatta *Ludwig* Gyula államtitkár, máv. elnökgazgató, valamint háziorvosa, *Müller* Károly dr. egyetemi tanár, főrendiházi tag, aki továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta a betegnek.

— A polgári fiúiskola építkezési kölcsöne. *Walder* Gyula, a Pesti hazai takarékpénztár vezérigazgatója ma telefonon arról értesítette *Varjassy* Lajos polgármestert, hogy a polgári fiúiskola építésére felveendő négysszáznegyezer koronás kölcsönt az erre a célra egyesült *Le* számitoló és pénzváltó bank, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Pesti hazai takarékpénztár hajlandók folyósítani s a szerződési feltételeket a mai nap folyamán küldik meg a városnak. A pénzügyi bizottság szerdán délelőtt tizenegy órakor tartandó ülésén foglalkozik a bankok ajánlatával s a szerdai közgyűlés elé terjeszti javaslatát.

— A debreceni püspökválasztás. A debreceni püspöki szék még mindig nincs betöltve. A szavazásokat csak szeptember 21-én zárják le. Az aradi ref. egyház *Dicsöffy* Józsefre adta szavazatát. De mindezek után csaknem biztosra lehet venni *Eröss* Lajosnak, a debreceni kollégium igazgatójának győzelmét.

— Elhunyt magyar szobrászművész. *Berlinből* jelentik: *Klein* Miksa, a hírneves magyar születésű szobrászművész tegnap hatvan éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt művész *Göncön* született és ifjúkorában Budapesten tartózkodott, ahol tanulmányait végezte. Később Németországba költözött és egyik berlini tárlaton „A germán rabszolga” című szoborművével oriási feltűnést keltett s egyszerre híres ember lett belőle. Néhány évvel ezelőtt Budapesten kollektív kiállítást rendezett, amely nagy sikerrel járt.

— A tolvaj bárókisasszony. Budapesti tudósítónk jelenti: A fővárosi rendőrségnek tudomására jutott, hogy báró *Bánffy* Ilona aki a nagybátyjától, egy postamestertől, négyezerkétszáz korona ellopása után megszökött, Budapesten lakik egy harmadrangu garni-szállóban. A szállóba detektiveket küldtek, akik a bárókisasszonyt a főkapitányságra kísérték. Itt azután kiderült, hogy a marosvásárhelyi ügyészség szabadlábra helyezte a báró leányt, mert a kárt rokonai megtérítették s nagybátyja a feljelentést visszavonta. A budapesti rendőrségnek azonban erről nem volt tudomása. A bárónő, akit nyomban szabadon bocsátottak, az esti vonattal Tövisre utazott.

— Egy híres színész afférje. *Berlinből* táviratozzák: *Kinos* jelenet játszódott le Berlin egyik előkelő kávéházában. *Bassermann* Albert, a híres német színész, *Molnár* Ferenc *Ördög*nek rémet alkotója, arculvága a kávéházban *Kristeller* Bohust, egy berlini zugiapnak az *Extrablatt*nak szerkesztőjét, aki lapjában súlyos vádakkal támadta őt és egy színésznő társát. *Bassermann* a kávéstól bocsánatot kért a sajos jelenet miatt és eltávozott a kávéháztól. A szerkesztő, aki a telefonra semmivel sem reagált, később levelet írt *Bassermann*nak, amelyben provokálja őt, de egyszersem kijelenti, hogy visszavonja a támadásokat, ha bebizonyítja

Bissermann a cikkben foglaltak valótlanságát. Bassermann, aki katonatiszt, jelentést tett katonai felettes hatóságának az esetről.

— Részvényjegyzés az automobilgyárra. *Károlyi* Gyula gróf főispán ma délután *Varjassy* Lajos polgármester ivén huszonöt darab részvényt jegyzett tizezer korona értékben. Ugyancsak ma értesítette *Ottenberg* Tivadar vezérigazgató a polgármestert, hogy tizenöt darab részvényt jegyez az Aradi Első Takarékpénztár nevében.

— Aradvármegye közigazgatási bizottságának ma délelőtti ülésén mutatkozott be *Kellner* Győző állatorvos, aki most Nagyváradból került vissza Aradra. Jelentésében elmondotta az állatorvos, hogy a megye állategészségügyi viszonyai most kedvezőtlenek; sűrűn fordultak elő lépfene megbetegedések, a sertésvész pedig 21 községben pusztított. Augustus elsejével lépett életbe a huszvizsgálatot rendező miniszeri rendelet, melynek alapján az aradmegyei főszolgabírók is utasítva lettek, hogy három hónapon belül tegyék meg előterjesztéseiket az új vágóhidak építése és a régiek kibővítése iránt.

— Az ügyvédi vizsga halottja. *Marosvásárhelyről* jelentik: *Jókay* Elek ügyvédjelölt, egy besztercei gazdag földbirtokos fia szállóbeli lakásán ma föbelőtte magát, mert elbukott az ügyvédi vizsgán. A fiatal ember, aki szombaton érkezett Marosvásárhelyre, másodszor ment neki az ügyvédi vizsgának és mivel jól el volt készülve, biztosra vette a sikert. Jegyben járt egy besztercei előkelő ügyvéd leányával és úgy tervezte, hogy a diploma megszerzése után megnősül s átveszi apósa irodáját. Atyjától is azzal bucsuzott, hogy a szigorlat eredményéről táviratban fogja értesíteni. A vizsga jól is ment egészen addig, míg a büntető jogra nem került a sor. E tárgyból *Bodola* Ferenc marosvásárhelyi ügyvéd volt a vizsgálató, aki számos kérdést intézett a jelölthöz, *Jókay* azonban valamennyire jól felelt. A szigorúságáról ismét *Bodola* nem nyugodott, míg *Jókay* egy kérdéssel meg nem fogta és ekkor oly zavarba hozta, hogy az izgatott fiatal ember teljesen elvesztette önuralmát és a vizsga bukással végződött. *Jókay* egyenesen lakására ment és föbelőtte magát. Az öngyilkosságról táviratilag értesítették a fiatal ember édesatyját, akit a rettenetes hír annyira felizgatott, hogy szívszélhűdés érte s most élet-halál között lebeg.

— Meggyilkolt gyepmester. *Balog* János magyarpécskai gyepmestert ama meggyilkolva találták a pécskai határban. Az 53 éves gyepmester egy évvel ezelőtt segédjéül fogadta fel *Szicsék* Jánost. Mindketten gyakran voltak ittas állapotban és ilyenkor állandóan veszekedtek. Tegnap délután *Szicsék* szintén részeges fővel pénzt kért mesterától, amit az megtagadott. A segéd ekkor szikrázni is kezdett, mire *Balog* felpofozta őt. *Szicsék* ekkor felkapott az útról egy hatalmas dorongot és azzal úgy fejbevágta mesterét, hogy az rögtön holtan terült el az úton. A gyilkos ekkor, mintha semmi sem történt volna, felment a községházára és ott az istállóban lefeküdt. Itt találták már kifózanódva ma reggel a csendőrök. *Szicsék* beismerte tettét, mire azonnal letartóztatták.

— Cipészek gyűlése. Az aradi cipész és csizmadiák mesterek és segédük között tavaly kötött szerződés, amelyet annak idején nagy sztrájk előzött meg, s hó huszadikán lejár. A segédök ma a városházán gyűlést tartottak, ame-

lyen több munkaadó is megjelent. A gyűlésen egy határu bizottságot választottak az új szerződés kidolgozására.

— Szófiában elfogott aradi iparos. Megirtuk, hogy *Sztojanovits* Száva aradi pékmester múlt vasárnap többrendbeli hitellezői család elkövetése után, megzökött Aradról. Ma a szófiai rendőrség táviratilag arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy *Sztojanovitsot* letartóztatta. A letartóztatás körülményeiről nem ad felvilágosítást a hivatalos távirat.

— Vasuti katasztrófa Erdélyben. *Brassó*ból jelentik: Ma reggel a Brassóból Kádavásárhelyre indított személyvonatot Prásmár állomáson szerencsétlenség érte. A vonat az állomáson vesztegelt, midőn egy tehervonat hitleről beleütközött. A személyvonat egyik kalauza észrevette, hogy a tehervonat közeledik és a karambol elkerülhetetlen; kiabált és intgetett a gépésznek, hogy indítsa meg a vonatot, erre azonban már nem volt idő. A tehervonat nagy erővel neki ütközött a személyvonatnak, a mozdony beléfuródott a személyvonat utolsó kocsiába és a heves összeütközés következtében a kocsik egymásra torlódtak. A tehervonat mozdonyvezetője és fékezője kirepültek a kocsiból, de csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. Az utasok közül isen sérültek meg, mindannyian jelentéktelenül. A személyvonat másfél órai késéssel folytatta útját. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenségnek a tehervonat gépe az oka, aki szabályellenes gyorsasággal hajtott.

— Agyonlőtte a barátját *Szabó* János magyarpécskai földműves barátjával, *Licsák* János-sal együtt mulatozott a községi kocsmában. Hasafelé ment a két cimpora között szóváltás támadt, amelyből csakhamar verekezés fejlődött és *Szabó* egy karóval úgy fejbe ütötte társát, hogy a szerencsétlen ember összeesett és nyomban meghalt. A gyilkos földművest a csendőrség letartóztatta.

— Gólya az utcán. Az immáron a viccek és gyermekmesék honába költözött gólya ma egy igen huncut tréfát követett el Temesvárott. Az utcán látogatott meg egy cigányladyt, névszerint a huszonnyolc éves *Bócz* Lénát, a híres neves *Bócz* diasztának egy jeles tagját. *Bócz* Léna tegnap délután a nyitni uca során hirtelen rosszul lett s rövid idő után egy egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg a férjét. Az aktust, amelynek szerencsés kimenete étől függött az emberiségnek egy új Fáraó-ivadékaival való szaporodása, igen nagy érdeklődő közönség nézte végig, köztük több gyermek is, akik jobb ügyhöz méltó buzgalommal keresték a gólyát s akik likép ingyen és a lehető leg-szemléltetőbb módon részesültek a neml felvilágosításban.

— Öngyilkosság a halálos ágyon. Temesvárott *Kayser* Mihály harminckilenc éves postatiszt föbelőtte magát és néhány pernyi kínlás után meghalt. A szerencsétlen ember közel négy év óta agytuberkulózisban szenvedett és eme gyógyíthatatlan betegsége miatt kereste a halált. Halálát özvegye, özvegy édes anyja, néhai *Kayser* Róbert volt temesvári tekintélyes ügyvéd özvegye, bátyjai *Kayser* Ödön dr. budapesti szabadalmi ügyvivő és *Kayser* János erdőtanácsos gyászolják. A megboldogult az öngyilkosságot a halálos ágyon követte el. Mire feltörték rá az ajtót, már halott volt. Baját onnan szerzte, hogy néhány évvel ezelőtt a kertben dolgozott és úgy izzadtan leereszkedett hűsölni a kutba. Ekkor meghűlt és több hónapig ágyban kellett fekélnie, amiért nyugdíjazták.

— *Árkövy* Richárd nem halt meg. A fővárosi lapok és mi is megirtuk, hogy *Árkövy* Richárd dr., *Árkövy* egyetemi orvosianár fia Newyorkban a múlt hó tizenhétedikén öngyilkosságot követett el és meghalt. *Árkövy* egye-

temi tanár tablófilul nyaralójából most annak közlésére kéri a lapokat, hogy fia nem halt meg, mert az orvosoknak sikerült őt az élet számára megmenteni s azt hiszik, hogy near-sokára teljesen felépül.

— Rövid hírek Bécsből jelentik: A *Ferenc* Ferdinánd nevű új esatahajó vízrebocsátása E. évi szeptember hó 30 án d. e. 11 órakor lesz a *Stabillimento* Tenico Triestino San Marco hajógyárában, Triest mellett. Az ünnepélyes keresztelést *Mária* Annunciata kir. hercegnő végzi, akit *Károly* Ferdinánd kir. herceg fog kísérni. Ez a szerep eredetileg öfelaége beleegyezésével, *Hohenberg* hercegnőnek volt szánva, amiről azonban a küszöbön álló örvedes családi eseményre való tekintettel le kellett mondania. — Párisból jelentik: De la Grange lég-hajós aeroplanjával ma reggel 7 órakor az Isny nevű gyakorlóterem felszállott. 29 perc, 53 másodperc alatt 24-127 kmt. tett meg. — A *Petit parisien* értesülése szerint a *Muley* Hafid marokkói szultán elismerését tartalmazó francia spanyol jegyzéket valószínűleg holnap küldik meg a hatalmaknak.

— Bolognából táviratozzák: ma folyt le az automobilverseny a *Popp* Floria díjért. 17 automobil indult, köztük 11 francia és hat olasz. *Bisónek* *Nazarro* érkezett be *Fiath*-gépen, aki a tíz kört, vagyis 282 kilométert 4 óra 25 perc és 21 másodperc alatt tette meg. Második *Russo* lett *Lorraine*-*Dietrich* kocsiján, 4 óra 34 perc 7 másodperc alatt. A verseny lefolyását semmi különös esemény nem zavarta. — Bécsből jelentik: *Ferenc* Ferdinánd főherceg ma Metzbe utazott, hogy az elsass lotharingiai német nagygyakorlatokon részt vegyen. — Triestből táviratozzák: Ma délelőtti nyitották meg az osztrák szociáldemokraták olasz osztályának 5-ik kongresszusát. — Párisból jelentik: A görög király tegnap este Koppenhágába utazott. — Az aradi rendőrség letartóztattott egy *Pádi* János nevű félkegyelmű hódmezővásárhelyi alakot, aki végigjárta a külváros kocsimát és a saját maga költötte verseket szavalgatta, persze nem ingyen. A rendőrség *Pádit* hazatoloncolta. Legutóbb ez a szerencsétlen alak *Szabó* bakán is járt és onnan is hazatoloncolták.

— Életunt leányok. Ma két aradi leány követett el öngyilkossági kísérletet s mindkettőt a szerelme keserítette el. Az egyiket *Fodor* Jullának hívják, aki a „magas” művészet-előhajtott a szerelmen kívül közelebbi viszonyba kerülni. Kötéltáncolást tanul *Fischer* Adólfuál, a Béla-téri cirkusz *Dummer* Augustjánál s tandíj fejében a házkörüli tündöklést végzi. Ma délelőtti petróleummal öntötte le a ruháját s meggyújtotta. Idejekorán észrevették a házbellek a leány tettét s pokrócokkal eloltották a tüzet. A leány azt mondotta az őt kihallgató *Vidéky* Guztáv ügyeletes rendőrtisztnek, hogy gazdája megdorgálta s emiatt keseredett el, de a házbellek azt vallották, hogy szerelmi bánatból követte el tettét. Éjszaki sebeiival a kórházba szállították. — A másik öngyilkos jelöltet *Sierendi* Katalinnak hívják s mulatás közben akart megválni az élettől. Tegnap a *Kossuth* *Lajos*-uca 5. szám alatt levő *Zabraczy* ísle vendéglőben volt egy táncmulatságon s mikor néhány pillanatra magára maradt, egy pohár sört hajtott fel, melybe szódát tett. A kórházba szállították.

— Holttest a kutban. Temesvárról írják: Réjtélyes leletre bukkantak ma reggel *Ujbessenyő* község határában. A királyi ügyességhoz érkezett telefonjelentés szerint tegnap délután egy *Ujbessenyő* paraszt a község határában levő egyik nyitott kutban egy női holttestet talált, amely félg be volt kötve egy zsákba. Azonnal jelentést tett a községházánál, ahonnan csakhamar kielestek többen a helyszínére. Megállapították, hogy a hulla, — melynek lábai és fél törzse erősen be volt kötve egy durva zsákba — körülbelül két napig lehetett a kut-

ban. [A holtestet bal halántékán erős ütés nyomai láthatók, ami arra a gyanura ad komoly okot, hogy bűntényről van szó. A jegyző jelentése szerint a holtestet egy körülbelül negyven éves cigányasszonyé, akit valószínűleg saját társai öltek meg. Megerősíti ezt a gyanút ama körülmény is, hogy Ujbessenyő község határában legutóbb láttak több cigányt léberolni. A királyi ügyészség elrendelte a legszigorúbb nyomozást és a hulla felboncolását, valamint lefénnyképezését is.

— Kicsélt a kocsiból. Erdélyi Imre 49 éves asztalos segéd ma delután három órakor teljesen berugott állapotban a Fehér Kereszt szálloda előtt álló egyfogatu bérkocsiba ült. Mikor a kocsi megindította a lovat, Erdélyi kicsélt a kocsiból s oly szerencsétlenül bukott a kövezetre, hogy agyrázkódást szenvedett. Esméletlen állapotban szállították a kórházba.

— Zsebtolvajok a cirkuszban. Tegnap este a Béla-téren levő cirkuszban Molnár Lajos ügyvédesség aranyórját ismeretlen tettes kilepte zsebéből.

— Ettűnt kereskedelmi alkalmazott. Kádár György 16 éves kereskedő alkalmazott szülőinek *Lővegy-utca 1. sz.* alatt levő lakásáról tegnap reggel azal távozott, hogy üzletbe megy. Azonban onnan nem tért vissza s a szülők feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást s keresi az eltűnt fiút.

— Négyen a kutba fultak. *Perlas* községből megrendítő szerencsétlenséget jelentenek. *Halmassán* István perlas korcsmáros megbízta *Napviskó* Demezert napszámot, hogy az udvaron levő kutat tisztítsa ki. A napszámos le szállt a mély kutba és hozzá fogott a munkához, de alig dolgozott néhány percre, a kutban összegyűlemlett mérges gázok fojogani kezdtek. Segélykiáltására odasietett *Urai Dusan* kocsi és le szállt a kutba, de a gyilkos gázok őt is levették a lábáról. Ekkor a korcsmáros fia *Halmarsán Péter* ment a halálveszedelemben forgó emberek segítségére, de a mérges gázok miatt ő is elvesztette eszméletét. Most a korcsmáros ahelyett, hogy márok segítségét vette volna igénybe, maga is le szállt a kutba, de a mérges kibőlgésük őt is elkábították. Mikor este észrevették a négy ember eltűnését és hosszas keresés után rájuk akadtak, valamennyi halott volt, a gázok megölték őket.

— Elnyert pályázat. Medgyes község pályázatot hirdetett a kórház kibővítésére részleggel tárgyak szállítására. Ezt a pályázatot *Fleischer Testvérek* aradi vasbutorgyára nyerte el a július 25-én tartott versenytárgyaláson 3157 koronáért. Ezért az összegért kórházi berendezésre szolgáló butorokat kell szállítani az aradi garnak.

— Arad város törvényhatósága által szeptember hó 9-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlés folytatélagos sorrendje A jogügyi bizottság véleménye Czeller és Glück hirdetési vállalkozóknak felebbezése tárgyában. Sztojka József kérvénye leánya részére énekstanulmányainak befejezhetőse előjából ösztöndíj megszavazása iránt. A tanács jelenléte a második polgári iskola építéséhez szükséges 404 000 korona kölcsön iránt beérkezett ajánlat tárgyában. Müller Károly törvényhatósági bizottsági tag indítványa a bankkarta ellen a kormányhatósághoz intézendő felirat tárgyában. A főszámvevő előterjesztése a kisajátítási alap megszüntetése iránt. A főszámvevő előterjesztése a vértanu szobor alap megszüntetése tárgyában. A főszámvevő előterjesztése a há alap megszüntetése tárgyában. A tanács előterjesztése a „Fonciere” biztosító intézetnek bal eset szavatolás elleni biztosítási ajánlata tárgyában. Ugyanannak előterjesztése Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottságának a Magyar jegybank létesítése iránti megkeresése tárgyában.

— Meg kell nézni. A Központi kabaréjában naponta telt házak mellett folynak a gazdag és elsőrendű jó műsorú előadások. A jelenlegi műsor úgy a művészi, mint a szellemes kacagtató számokban felülmúlja az eddigieket. 2958

— Simplon Budapesten. Olvasó közönségünk e név elolvasásakor valószínű azt fogja gondolni, hogy talán a világhírű Simplon-alagutat építették meg Budapesten. „Simplon” név alatt tényleg egy remekmű épült, azonban ez nem alagutat, hanem Bronner Miksa fényesen berendezett

kávéháza a József körút 8. szám alatt. A kávéház pazar és fényes berendezése, a mely a vendégeknek a legmesszebbmenőbb kényelmét és igényeit ki fogja elégíteni, mindenkit meg fog lepni. A kávéház teljes berendezése a magyar iparnak egy-egy remekét képezik. A kávéháznak sikerült végre, nagy áldozatok árán a Józsefvárosban egy oly zenés kávéházat létesíteni, amelyet kizárólag szolid családok látogathatnak. A helyiség, melynek legnagyobb része a körútra nyílik nagyon világos és szellős, állandóan 4 szellőztető működik. Az egész fűtés a legújabb rendszerű légfűtésre van berendezve. Esténként vesztprémi Kís Jancsi cigányprimás vezetésével mellett 14 tagból álló zenekar hangversenyez. A kávéház különös nagy súlyt fog fektetni rendes és pontos kiszolgálásra, hideg bufféjére s a színház utáni színházi vacsorára.

— Olcsó szappan csak a jó, tiszta szappan. A legjobb a „Schicht” cég „szarvas” jegyű szappana, s ennél fogva a legolcsóbb is. Most, mikor a drágaság korszakát éljük, különösen kellene a háziasszonyoknak arra ügyelniük, hogy jó, tiszta szappant kapjanak, különben még egyszer annyit használnak el és tönkreteszik fehérneműjüket. Schicht „szarvas” jegyű szappannal való egyszeri bedörzsölés felér közönséges szappannal való kétszeri bedörzsölésnek. Schicht „szarvas” jegyű szappana tisztaságáért 25 000 koronával kezeskedik. Valódi csak a „Schicht” névvel.

— Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűjteni csak úgy lehet, ha nélkülözhető filléreinket egy olyan pénzintézetnél helyezzük el, ahol a postatakarékpénztári kamatnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvényársaságot (Salacz-utca 6. szám) Ezen intézetnél takarékbetéteket a legkisebb összegtől kezdve a legmagasabb összegig fogadják hat százalékos betétkamattal ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. 2711.

— Mindazon hölgyek, akik jól és kifizetően az angol, francia és mindenféle divatu női ruha szabásmintát meg tanulni óhajtják, el ne mulasszák mihamarabb az aradi iparistületben beiratkozni. Tandíj személyenként 12 korona, melyből beiratáskor 2 korona és a 10 korona akkor fizetendő, ha meggyőződött szabásmintacélszerűségéről. A főtanítás kezdődik hétfőn délután 3 órakor és tart 5 óráig naponta (szombat és vasárnap kivételével). Az esti tanfolyam kezdete hétfő este 8 órakor és tart naponta 10 óráig fél éven. Szíves látogatást kér *Koch I.*, az „Európa” szabás főtitkára. Levél cím az Aradi Iparistület. 2857

— A legjobb márciusi kiviteli sör csak Schuch Ferenc Milleniumi sörcsarnokában kapható. 1947

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Welsznál Aradon. 191

● A kiváló bőr- és húsmeszes gyógytörzs ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényben, cukorbetegségben és húrtalan bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható áranyvinkorcsmókákban vagy a Salva-Lépező Salva-törzs Választási Budapest, V. Budalfrakpart 8. ●

1901

TÖRVÉNYKEZÉS.

„Elbántam a gazemberrel!”

(Esküdtéségi tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától —

Arad, szeptember 7.

Ma kezdődött az aradi törvényszék szeptemberi esküdtéségi cikusa, amely mindössze két napig tart. Az egyetlen ügy, amely tárgyalásra van kitűzve, egy szándékos emberölés büntetével vádolt ember ügye.

Az aradmegyei közönségben a múlt év augusztus havi megegyedéskor este *Vékony József* szivarral a szájában a korcsmából hazafelé tartott. Mikor *Hadi Sándor* háza elé ért, a kapuban álló gazda reászólt, hogy miért szivarozik. *Vékony* durván válaszolt és tovább ment, mire *Hadi* átlelelt a szomszédba *Vékony* régi haragosához, *Dragán* Jánoshoz és egy karót

adott át neki, hogy keresse fel *Vékony* és üsse agyon. *Dragán* nyomban utnak indult és *Vékony* a háza kerítésének dőlve talált. Mielőtt az a támadással szemben védekezhett volna, *Dragán* hátulról úgy fejbe sújtotta, hogy *Vékony* eszméletlenül a földre roskadt és sérüléseibe másnap reggel belehalt. A gyilkos *Dragán* pedig a merénylet után visszafutott *Hadi Sándor*hoz és átadta neki a karót e szavakkal:

— Elbántam a gazemberrel.

Az aradi ügyészség *Hadi* ellen felbujtás, *Dragán* János ellen pedig szándékos emberölés miatt emelt vádat.

A mai főtárgyaláson, amelyen *Bittó* József törvényszéki bíró elnökölt, az esküdték kisorsolása után először a két vádlottat hallgatták ki. *Dragán* beismerő vallomást tett, *Hadi* ellenben tagadta, hogy ő bízta fel *Dragán* a merényletre. A tanúk általában terhelően vallottak *Dragán*nal szemben, míg *Hadi*ról csupán egy tanu állította, hogy hallotta, amikor *Dragán* a gyilkosságra bujogatta. *Hadi Sándor* *Momák* Döme dr., *Dragán* *Krenner* Zoltán dr. ügyvédek védik. Mivel még számos tanu kihallgatása van hátra, a bíróság a tárgyalást este hét órakor félbeszakította s folytatását holnap délelőtt kilenc órára halasztotta.

§ A gyilkos mérnök pöre. Egy marosvásárhelyi távirat alapján az összes fővárosi lapok megírták, hogy a *Pártos-Giacomuzzi* ügy tárgyalása e hó hetedikén kezdődik. E hír tévedésen alapult, mert a marosvásárhelyi ügyészség csak a múlt héten adta ki vádiratát s az ügy csak az esetben került volna a szeptemberi esküdtéségi ciklusban tárgyalásra, ha *Rodolai* Ferenc védő a vádirat ellen nem adott volna be kifogásokat. A védő azonban a vádirat ellen kifogásokkal élt s új bizonyítékokra hivatkozott. A törvényszék vádtaácsa még e héten tárgyalás alá veszi a bizonyítékokat. A bűnügy főtárgyalása december közepe táján lesz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Kosártermelő szövetkezet Gyorokon. A gyoroki csángó telepen kosártermelő szövetkezet van alakulóban, amely iránt úgy a gyoroki csángó telepesek, mint az aradhegyaljai szőlősgazdák körében igen nagy érdeklődés mutatkozik. Eddig mintegy 110 drb. 25 koronás részjegy gyűjtötték, melynek legnagyobb részét a telepesek jegyezték, akik ily módon óhajtanak, különösen a téli időben állandó keresethez jutni. A szövetkezet alakítása *Nagy* Urban dr. jószágigazgató és *Bajta* Mihály dr. jószágigazgató fogalmazó, s *László* Pál igazgató-tanuló kezdeményezésére történt.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától —

Uj-Arad, szeptember 7.

Az időjárás illetőleg legutóbbi jelentésünk óta újabb mondanivalónk nincsen. Mindenesetre kedvezőnek jellehetjük, mivel a most teljesítendő mezőgazdasági munkálatok elvégzésére megfelelő.

A gabonaüzlet irányzata szilárdnak látszik, azonban ehhez az állandó impulzus hiányzik.

Kisasszony napja ünnepe következtében a heti piac ma lett megtartva.

A mal piacon eizelt:

500 mm. buza 10.50—11.—

— mm. rozs 8.30—40

— mm. árpa 7.20—30

— mm. zab 6.80—6.90

— mm. tengeri 8.30—40

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktörzs.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, szeptember 7.

Kínálat elegendő, vételkedv gyenge. 20 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilonként számítva:

Déli 2 óral

sárlat sárlat

Buza Áprilsra . . 11.58—11.59 11.59—11.60

Buza októberre . . 11.23—11.24 11.23—11.30

Rövid ideig maradék elárúsítás

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17. sz. 791

Fiuk részére igen ajánlatos

a posztógyári raktárban

Zab októberre . . .	8.06-8.04	8.04-8.05
Rozs októberre . . .	9.35-9.36	9.35-9.36
Tengeri májusra . . .	7.33-7.34	7.35-7.36
Rozs áprilisa . . .	9.64-9.65	9.64-9.65

Zárul 5 órakor:

Ceszkák hitelrészvény	642 —
Magyar hitelrészvény	749 —
Közuti vasut részvény.	547 —

Budapest-kőbánya: sertéskereskedelem.

— Szeptember 7. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 128-129 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 129-130 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 133-135 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240-260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: Szeptember hó 3. napján volt készlet 58,012 darab, szeptember 4. napján főlhajtatott 87 darab, szeptember 4. napján elszállított 349 darab szeptember 5. napjára maradt készletben 37,750 darab.

A hízlalt sertés üzlet irányzata: nyugodt.

Szabó Iván dr. ügyvéd Kecskemét. — Geszler Ottó utazó Bécs. — Janda János utazó Bécs.

Vass szálloda. Henrik Dezső birtokos Pozsony. — Kaufmann utazó Kassa. — Rein Sándor tanár Budapest. — Grómer Károly szőlőműves Pozsony. — Hoffmann Mihály szőlős Pozsony. — Mák András szőlős Pozsony. — Mák György szőlős Pozsony. Lerner Adolf szőlőműves Pozsony. — Rendl Mihály szőlőbirtokos Pozsony. — Limbacher Frigyes felügyelő Pozsony. — Blasser Gusztáv szőlőműves Pozsony. — Kera Karácsony birtokos Borosjenő.

Pannonia szálloda. Havron János költőgyártó Nagyszalonta. — Rosenthal József hivatalnok Budapest. — Blau Dávid kereskedő Borosjenő. — Kovács Nina mézáróné Halmagy. — Halmos József segédjegyző Szabadhely. — Dániel Miklós jegyző Pauls. — Bajor Elemér hivatalnok. — Jovanovics Dezső segédjegyző Szabadhely. — Barát Dénes gyógyszerész Berezstoc.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca I. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. szeptember hó 8-án kedden:

1. Nincs otthon a macska. Kacagató. — 2. Az árva leány. Dráma. — 3. A két bőrönd. Humoros. — 4. A herceg mint udvari bolond. Szenzációs felvétel. — 5. Rossz példa elrontja a jó erkölcsöket. Bohózat. — 6. A vadregényes Devenchiere. Természeti felvétel. — 7. A házastársak válnak. Nevettető. — 8. Quebekről a Niagaraig. Természeti felvétel.

Előadások: Vasárnap és Ünnepeken délután 3 órától kezdve este 11 óráig.

Minden előadás alatt katonazenés játszik. — Cukrárszék

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

NYILTTER.

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

Dr. Velicin Romulus

ügyvédi irodáját

Aradon, József főherceg-ut 20. szám alatt

2930

megnyitotta.

Steckenpferd-Bay-Rum

a legkiválóbb hajviz

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E., amely kitűnő szer fejkorpa ellen, valamint a haj idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 kor. üvegekben kapható a gyógyszárakban, drogueriákban, illatszerkereskedésekben és borbélyüzletekben. 2273

Iskolai könyvek

használtak is,

legjobban beszerezhetők az összes helybeli és vidéki iskolák tanulóira részére

2761

Ingusz I. és Fia

könyv és iskolaszer kereskedésében

Arad, Weitzer J.-utca.

TELEFON 517.

Előjegyzések használt könyvekre már most elfogadtatnak.

IDEGENEK ARADON.

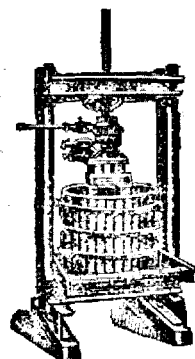
— Szeptember 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Hertz Adolf utazó Bécs. — Bradstetter József ellenőr Szeged. — Goldstein Dezső utazó Érsekújvár. — Blau Géza fakereskedő Bukarest. — Székely Albert utazó Budapest. — Gutmann Dezső utazó Budapest. — Szabados Béla tüzérhadnagy Kolozsvár. — Blau Gyula hivatalnok Bécs. — Kohn Salamon kereskedő Rózsahegy. — Orth Gyula kereskedő Budapest. — Nagy Balázs földbirtokos Budapest.

Központi szálloda. Máday László utazó Budapest. — Nagy Jánosné kir. ügyész neje Temesvár. — Freund László utazó Budapest. — Kurtuciu Kornél dr. ügyvéd Szénváralja. — Dr. Markus Dezső kuriai bíró neje és leánya Budapest. — Brann Gyula jegyző Szarvas. — Blum József fakereskedő Nagyvárad. — Reiszner Jakab fakereskedő Nagyvárad. — Mandel Dezső igazgató Tiszalóc.

Szőlőtermelők

a kedvező terméskilátás alapján megengedhetik az idén maguknak a leg-tökéletesebb szab. 3 erő-áttételű acélsavaru és acélkeretű

„URSUS“

borsajtó beszerzését. Képes árlapot szőlőszeti és pincészeti felszerelésekről ingyen és bérmentve küld: 2789

Tóth Gyula Debrecen.

Sirolin

Készül az érvényes és a hatályos, megújított a közhírtól, vállalkozást, általános.

Tüdőbetegségeket, köhögést, szárazköhögést, skrofotóziát, influenza

célén azáltalán tisztán és orvos által megengedett ajánlva.

Mint ahogy értékesen utasítottak is kaphatnak, kérjen mindenképpen „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Magasabb árú, mindegyik a gyógyszeriparban, az az igazságos és hatékony.

Maradékok: cérna vászon, pamut vászon, chiffon rendkívül olcsón.

Schweiczi himzés maradékok felárban.

Szövet maradékok felárban.

Őszi idényre megérkeztek!

Legujabb costum kelmék, szines és feketében.

Franczia és angol ruha szövetekben.

Pongyolák és blousok, remek ujdonságok nagy választékban.

Olcsó árak!

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér.

891

Nagy és kisebb nyírott szőnyeg Ocassió ár!

MESÉS SZÉPSÉG

Gyönyörű fehér tiszta arczbőrt

el lehet érni a világhírű Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREM

használata által.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Lábizzadás, kéz- és hónaljizzadás

ellen páratlan jó hatású és legujabb találmányu szer a

PEPPÓ

egy párszori ecseteléssel, különösen nyáron az oly kellemetlen izzadást azonnal megszünteti.

Ara egy üvegnek 1 korona.

Kapható a készítőnél:

241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerertárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerertár, illatszerüzlet és drogeriában.

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE csecsemők, lábbadozók gyomorbajosok részére.

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

5731

Általános tudomásvételül,

hoggy gyártmányaink:

Szöllősaítók,
Gyümölessaítók,
Hydraulikus saítók,
Gyümölesőrők,

Szöllőzúzó,
Szőlőbogózó,
Lebogózógépek

2888

az eddigi kiváló pontos kivitelben

azonnal szállíthatók

Mayfarth Ph. és Tsa.

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és gőzhámorok

Bécs, II., Taborstrasse 71. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

(Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9—12-ig, d. u. 4—6-ig tartanak.

TANÁRI KAR:

BAYER BETTELHEIM IDA, felügyelő, zongora és zeneelmélet.
KISS JANKA, czimbalom.
KLEIN SÁNDORNÉ, zongora.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) gongorodnka, zongora és kamarazene.
MÜTTERMÜLLERNÉ LENGYEL ERZSI, zongora és zeneelmélet.

SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mélyhegedű és zenekar iskola.
UNGER MÓR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.
WEIHART AURORA, magánének és karének.

Tandij havonkint: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.

Az igazgatóság.

2818

Iskolakönyvek bekötését

gyorsan és pontosan,

a legjutányosabb árakon eszközli

az Aradi Nyomda Részvénytársaság

könyvkötészete.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Betu-
tóműtőde.

Résztve
minden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkát gyorsan,
pontosan és a legme-
dnernebb kivitelben ja-
tányos árban készíttel-
nek el.

Eljegyzési és
esküdi kár-
tyák, pontos
és csinos ki-
tételben ..

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legter-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Hejben:

1 évre . . . 24 korona.
1 hónap . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 hónap . . . 2 kor. 40 f.

Eszközárógi telefon 357.

Kiadóhivatal " 161.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kázeladás.

Magányos uri ház, 3 szoba, konyha, éléskamara, nagy pincével és gyümölcsös kerttel, még adómentes, eladó Demeter-utca 90b. sz. 2964

Azonnali belépésre

irodai alkalmazást keres bármily magánirodában, gyári vállalatnál, avagy takarékpénztárnál egy Felső Kereskedelmi iskolát jó eredményre végzett fiatal ember. Megkeresések Fehér János Demeter-utca 35. címre küldendők. 2957

Káz eladás.

Jól jövedelmező bérház nagy szőlős kerttel, a belvárosban kedvező feltételek mellett eladó. Tudakozódni a kiadóban kéretik jövedelmező 5000⁰⁰ jelige alatt. 2962

Egy teljesen új pianó

jutányos áron eladó Neuman Antal zongorakészítőnél, József főherceg-ut 6. szám. 2959

Koszt kapható

Arad, Kossuth-utca 45. szám, I. emelet. 2956

Ügyes kézimunkás leányok

azonnal felvétetnek Weisz és Benjámin kézimunka üzletében. 2955

Egy különbejárati

utcai szoba október elsőtől kiadó. Weitzer J.-u. 14., I. emelet, ajtó 10. sz. 2954

Hivatalnoknő

szabad óráiban elvállal adósbejelentési jegyzék kiegészítését méltányos díjazásért. Cím a kiadóban. 2953

Egy jóforgalmu szatócsüzlet

trafik joggal más vállalat miatt eladó. Bővebbet a kiadóban. 2961

Áthelyezés végett

teljesen jó karban levő ebédlő, háló és szalon berendezés, 2 consol tükör kedvező árak mellett eladó. Felvilágosítás szívességből Rubinstein szállitónál, Minorita-palota. 2963

A ménesi hegyen

egy és fél magyar hold szőlő bő terméssel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2919

Fizetéses

harisnyakötő és tanulóleány felszereléssel felvétetik. Braun, Rákóczi-utca 10. sz. 2928

A galsai hegyen

8 holdas szőlő terméssel együtt kedvező fizetési feltételek mellett áron eladó. Cím a kiadóban. 2902

Eladó

vagy becserélendő egy használt Marschald-féle gyártmányu 10 lóerős lokomobil. Becserelés esetén 8 lóerősre reflektálok. Koró György Torna, Csanád m. 2897

Egy városi tanítónő

magán órákra vállalkozik az elemi, polgári és felsőbb leányiskola tárgyairól, vizsgáztatási felelősséggel. Cím a kiadóhivatalban. 2498

Egy husz év óta fennálló

jó forgalmu mézárós és hentes üzlet betegség miatt eladó. Bővebbet Arad, Nagyvárdi-ut 10. szám. 2941

Használt

iskolakönyvek az összes intézetek számára legjobban beszerezhetők Ingusz I és Fia könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-u. 201

Intelligens

iskolás leánykák, uricsaládnál teljes ellátásra elfogadtatnak. A háznál zongorahasználat is Cím a kiadóban.

Ritka alkalom!

Teljes ebédlő és hálószoba berendezés olcsón eladó. Ugyanott egy kitűnő hangversenyzongora is eladó. Bővebbet Kemény Miksa tanítónál. 2942

Breger J. Arad,

elsőrendű kivittli üzlet halak, baromfi, zöldség újdonságok, gyümölcs, dinnye és finom szállókban az „Orsovai halhoz” Szabadság-tér 4. sz.

Városi és megyei telefon 615. — Szombaton zárva.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy f. hó 30-tól kezdve minden csütörtökön élő dunai és balatoni vízben uszó hal kapható. Megrendelések 24 óra alatt eszközöltnék. Uradalmi nemes faj dinnyék. Asztali gyümölcs, valamint mindenféle fűszerárú kapható.

Veszek uradalmi dinnyét, gyümölcsöt és szőlőt akármilyen mennyiségben. Finom szállót a kertben csomagolom és onnan szállítom. 2574

Eladó

néhai Kövér Pál-féle pusztán arany parmen, ranett, Török-bálint, batul stb.

I. rendű alma mázsája 24 K.

II. " " " 16 K.

Körte elsőrendű 40 korona.

100 killonál kisebb mennyiség 20%-kal drágább. Csomagolás önköltségen. — Előjegyzést elfogad:

Kövér-féle birtokkezelőség

Battonyán. 2901

A legkiválóbb

FÜSZER

sülthöz, pástétomhoz, leveshez, stb. hez csak a

GUF-FÜSZERE.

Az ujkor legnagyobb vívmánya.

— Sokszorosan kitüntetve. —

Szakácskönyvek és próbák

— ingyen —

kaphatók

Éles Árminnál

ARADON. 2898

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„FIZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszárakban és gyógyszer üzletekben.

Főelárasító hely: 1531

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszár nagykereskedő uraknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy áruc ár: 1 korona 20 fillér.

Telefon 638.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázó

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivittli elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1905

3630—1908. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város adóügyi osztálya által az 1909. évi legtöbb adót fizetőkről betérjesztett kimutatást 1908. évi szeptember 1-től szeptember 9-ig bezárólag terjedő időtartamra Aradon a városháza I. emeletén levő polgármesteri hivatalban az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-a értelmében közszemlére teszem ki azzal, hogy az érdekelteknek jogukban áll az ellenfeszólamlásaikat a fenti határidő alatt hivatalomban írásban beajnyújtani, vagy az igazoló választmány ülésén szóval előterjeszteni.

Az igazoló választmány ülésének helye és ideje annak idején hirdetményileg közölve lesz.

Arad, 1908. augusztus 29.

Varjassy,
polgármester.

16431—1908. kh.

Hirdetmény.

Hubert József aradilakos Kasza-utca 27. sz. a. telkén egy szappanfőzde felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a telep helyszini tárgyalására határidőül folyó évi szeptember hó 14-én d. u. 5 órája kitűzetik, a melyre az érdekeltek ezuton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszini és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi szeptember hó 14-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekintheők s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehetők, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1908. évi szeptember hó 4-én.

Sarlot,
főkapitány.

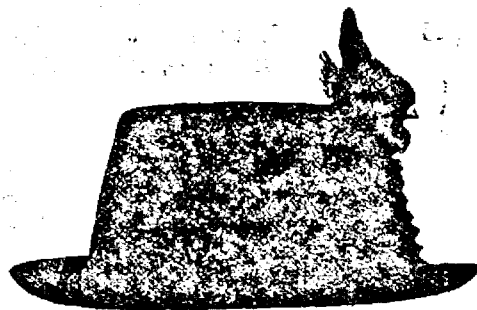
Ne mulassza el!

Meglepő szép őszi kalap újdonságaimat kirakataimban vagy üzletemben megtekinteni.

Állandóan újdonságok!

Elősmert jó áruk.

Olcsó fix árak.

Alapított 1900. Állami távbesszélő 212.

MÜNZI.

elsőrendű fehérenmü, kalap és uri divat üzlet

— ARAD. —

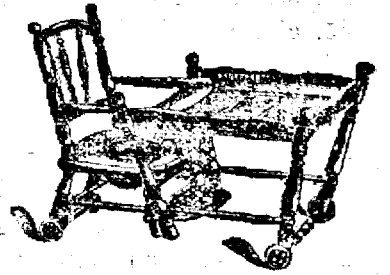
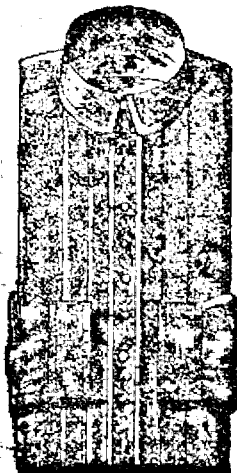
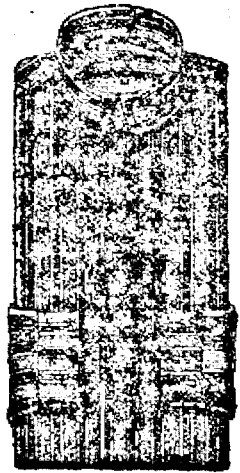
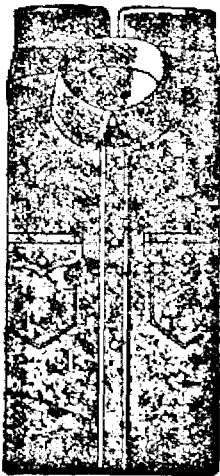
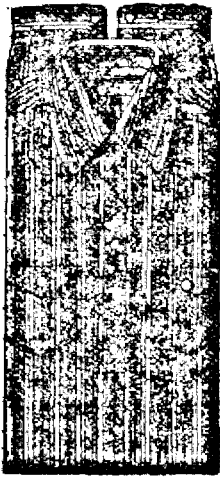
Állami tisztviselő szállitója. — A cs. és kir. 36. gy. ezred tisztikarának szállitója. 171

FISCHER nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

1401

— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —

Szabadalmazott gyermek ágy-
kosarak. Úsműködő ábrázolással / Erős és
tartós bűrküvel, nagyon könnyen lakkozva, szar-
kosító esővízzel még tartósabb és még többet
szel átélhetők. Szélesség 47 1/2 kg.

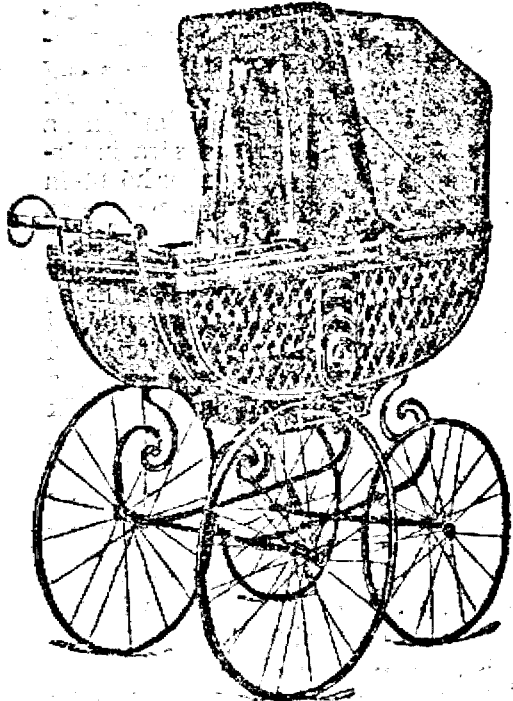
Férfi és fia nyári ing
forint — 99 kr.

Jó mosó Levantin férfi
Sport ing forint 1.25.

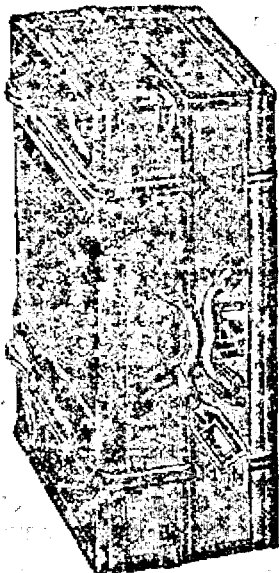
Elegáns divates francia Ba-
tist férfi Sport ing forint 1.50.

Valódi angol Saphier
férfi sport ing forint 1.75.

Szabadalmazott gyermek Reformsék, nélkülözhetetlen
minden gyermeknél. Ara forint 6.50, 7.50, 8.50.

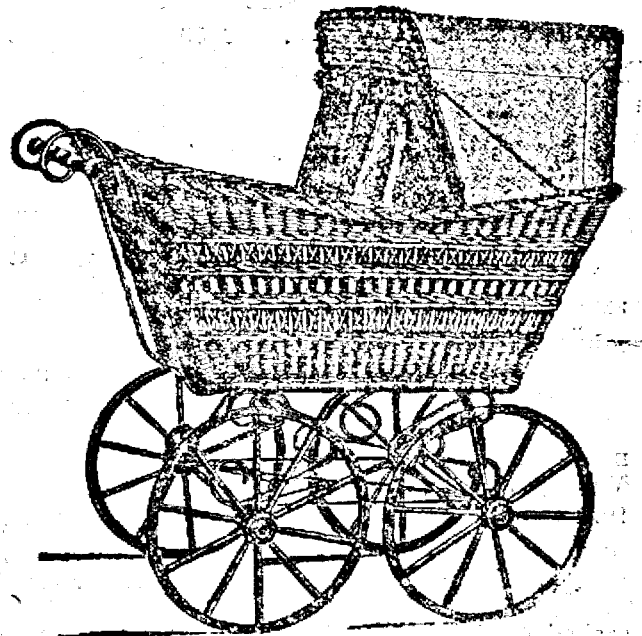
Elegáns Princess Gyermekkosci forint 15. —,
17. —, 19. —, 25. —, 30. —.

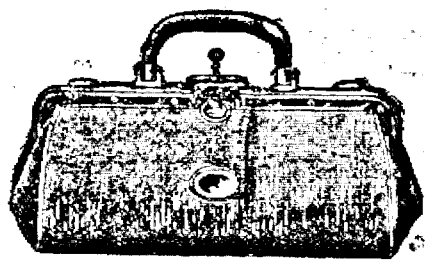
Utazó Bőrönd, finom vitan-
lavászonból vagy fekete
müorből forint 4.50 5.50, 6.10

Utazó kefe barna vagy
fekete bőr vászonból
forint 1.50, 2.50, 3.50 f.

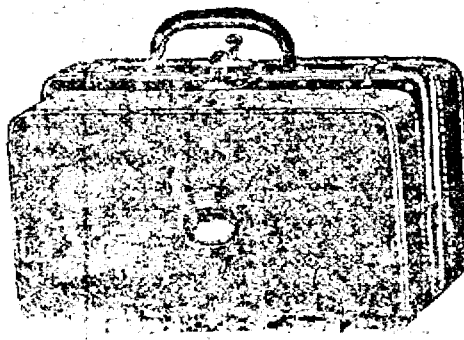
Gyermekkosci nagy választékban forint 6. —,
6.50, 7.50, 8.50.

Kézi aktatáska forint 2.25,
3.50, 4.50.

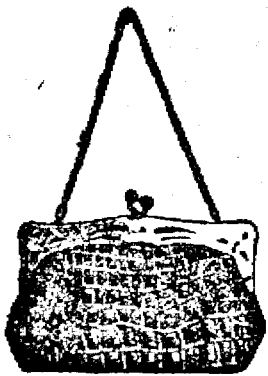
Bőr utazó utazó kézi táská
forint 1. —, 1.25, 1.50, 1.75.

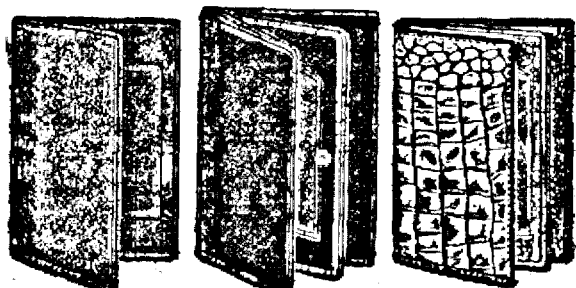
Fekete bőr utazó kézi táská forint 2.50,
3.50, 4.50, 5.50.

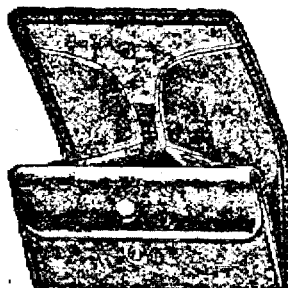
Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska
elegáns kivitelben forint 6-től 15-ig.

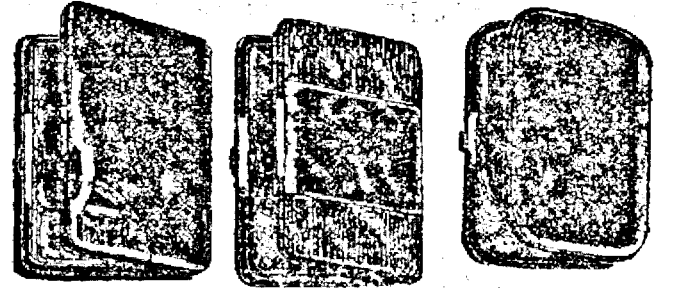
Nagyválaszték női kezitá-
skában forint —.50, 1, 1.50, 5.

Zseb névjegy és papír pénztárcák valódi
bőrből —.50, —.75 kr., forint 1. —, 1.50, 2. —

Valódi bőrzsebpenztárcák
forint —.50, —.75, 1. —, 1.50-ig.

Nagy választék valódi bőr eszigaretta-, szivar- és
dehántárcákban forint —.50, —.75, 1. —, 1.50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszközöttek.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyárának festékével.